

In deze Signalering:

Berichten

- ↓ 1. Asielmaatregelen kabinet
- ↓ 2. Nieuwe asielcijfers CBS

Jurisprudentie

- ↓ 1. 25-10-2024, Rb Amsterdam, ECLI:NL:RBDHA:2024:17489, *Jemen*, beroep gegrond [uitzonderlijke situatie van willekeurig geweld; humanitaire situatie]
- ↓ 2. 29-10-2024, Rb Groningen MK, ECLI:NL:RBDHA:2024:17619, beroep niet-ontvankelijk [Dublin; overschrijden termijn 21 maanden; artikel 31 lid 5 Procedurerichtlijn; beroep niet tijdig]
- ↓ 3. 28-10-2024, Rb Middelburg MK, ECLI:NL:RBDHA:24:17509, *Somalië*, beroep ongegrond [intrekking; veiligheidssituatie terugkeerders uit Westen. openbare orde]
- ↓ 4. 25-10-2024, Rb Zwolle, NL24.13671, *Somalië*, beroep gegrond [herhaalde genitale verminking]
- ↓ 5. 22-10-2024, Rb Amsterdam, NL22.14929, *Nigeria*, beroep gegrond [fundamentele politieke overtuiging; uitpuddend en grondig onderzoek; persoonlijke situatie]
- ↓ 6. 22-10-2024, Rb Amsterdam, NL23.10854, *Kameroen*, beroep gegrond [fundamentele politieke overtuiging, uitpuddend en grondig onderzoek, specifieke persoonlijke situatie]
- ↓ 7. 24-10-2024, Rb Arnhem, NL24.19546, beroep gegrond [uitstel van vertrek; artikel 64 Vw; procesbelang; hoorplicht]
- ↓ 8. 24-10-2024, Rb Arnhem, NL24.32742, *Soedan*, beroep ongegrond [hasa; kopie-geboorteakte; onderzoeksverklaring Bureau Documenten; legalisering en verklaring Soedanese ambassade]
- ↓ 9. 30-10-2024, ABRvS, ECLI:NL:RVS:2024:4292, hoger beroep vreemdeling gegrond [grensdetentie artikel 6 Vw; Oekraïners; RTB]
- ↓ 10. 28-10-2024, Rb Middelburg MK, ECLI:NL:RBDHA:2024:17513, *Syrië*, beroep ongegrond [artikel 1F VV; personal and knowing participation; vrijwaring verantwoordelijkheid]

↓ Contactgegevens

↓ [Archief AC-Signalering op Vluchtweb](#)

De Signalering wordt samengesteld door de Juridisch Coördinatoren, in samenspraak met de acca's. Het is bedoeld als attentie op ontwikkelingen die relevant zijn voor de rechtsbijstand op de AC's. We verwijzen naar andere bronnen. We sturen eenmaal per week een signalering rond, mits er nieuws is.

1. Asielmaatregelen kabinet

Bij brief d.d. 25 oktober jl. informeerde minister president Schoof de Tweede Kamer over het pakket aan asielmaatregelen waarmee het kabinet heeft ingestemd:

- Er komt een separaat wetsvoorstel om de **spreidingswet** direct in te trekken, zo mogelijk nog dit jaar.
- De **wettelijke taakstelling statushouders** voor gemeenten wordt geschrapt. Dit gebeurt gelijktijdig met de wijziging van de Huisvestingswet die zal plaatsvinden met de invoering van een verbod op het geven van voorrang aan statushouders op een woning. Om doorstroom te bevorderen worden sobere voorzieningen ingericht voor statushouders
- **Grenscontroles** op grond van artikel 25 van de Schengengrenscodes. Irreguliere migranten, onder wie asielzoekers die elders in Europa al asiel hebben aangevraagd, die worden aangetroffen bij deze controles aan de landsgrenzen worden direct teruggestuurd naar Duitsland en België.
- Vanaf begin volgend jaar 50 tot 100 extra cellen voor **vreemdelingenbewaring**. Het gaat hier om uitgeprocedeerde asielzoekers of illegalen teneinde deze mensen uit te zetten naar het land van herkomst. Verder worden ongedocumenteerde asielzoekers ter fine van identificatie op grond van artikel 8 van de Opvangrichtlijn vastgezet.
- De **hervestiging in VN-verband** wordt beperkt tot nader order tot maximaal 200 vluchtelingen per jaar.
- Het **landenbeleid ten aanzien van Syrië** wordt aanzienlijk aangescherpt. Een versneld ambtsbericht voor Syrië wordt nog dit jaar uitgebracht, waarbij het uitgangspunt is dat gebieden die feitelijk veilig zijn om naar terug te keren ook als zodanig worden aangemerkt en veilige terugkeerroutes naar die gebieden in kaart worden gebracht. De asielzoekers uit die veilige gebieden kunnen op grond van het landenbeleid geen asielvergunning meer krijgen, en moeten terugkeren. Er worden zo spoedig mogelijk afspraken gemaakt over feitelijke, ook niet-vrijwillige terugkeer, zo mogelijk in Europees verband. Tot slot wordt ook gekeken naar het intrekken van reeds voor bepaalde tijd verleende vergunningen van statushouders die terug kunnen naar die veilige delen van Syrië.
- De rechtelijke **dwangsom** in verband met vreemdelingrechtelijke procedures afgeschaft.

In een **asielnoodmaatregelenwet** worden de volgende maatregelen opgenomen:

- Het terugbrengen van de **geldingsduur** van de asielvergunning bepaalde tijd tot drie jaar.
- Het afschaffen van de **asielvergunning onbepaalde tijd**;
- Het verruimen van de mogelijkheden tot **ongewenstverklaring** na veroordelingen;
- Het schrappen van de **voornemenprocedure**;
- Het schrappen van de mogelijkheid tot **nareis** met meerderjarige kinderen en ongehuwde partners;
- Het invoeren van een strengere toets voor **nieuwe feiten en omstandigheden**;
- Het invoeren van een **verwijtbaarheidsstoets** bij opvolgende aanvragen;
- Het afwijzen van aanvragen als kennelijk ongegrond als vreemdelingen **niet op gehoor** verschijnen.

Dit asielnoodmaatregelenwetsvoorstel wordt zo snel mogelijk uitgewerkt en ingediend bij de Kamer. De inwerkingtreding van deze maatregelen zal zo mogelijk direct na publicatie in het staatsblad zijn. Het kabinet is er alles aan gelegen om tot een zo spoedig mogelijke behandeling van deze wet te komen. Daarom zal er voor deze asielnoodmaatregelenwet een spoedadvies aangevraagd worden bij de Afdeling advisering van de Raad van State.

2. Nieuwe asielcijfers CBS

In het derde kwartaal van 2024 hebben 8,1 duizend mensen een eerste asielverzoek in Nederland ingediend. Dat is 23 procent minder dan hetzelfde kwartaal een jaar eerder en iets meer dan in het tweede kwartaal. Er kwamen 2,7 duizend nareizigers naar Nederland. Dat is ongeveer evenveel als een jaar eerder maar minder dan in het tweede kwartaal. Dit meldt het CBS in een nieuwsbericht d.d. 29 oktober 2024 op basis van de nieuwste asielcijfers van de Immigratie- en Naturalisatiedienst (IND).

Vergeleken met dezelfde periode in 2023 werden er in het derde kwartaal van dit jaar 2,4 duizend (23 procent) minder asielverzoeken ingediend. Met name het aantal asielvragen van Syriërs daalde sterk ten opzichte van vorig jaar (van 4,3 duizend naar 3,3 duizend). In de eerste helft van 2024 was het aantal eerste verzoeken juist hoger dan in de eerste twee kwartalen van het jaar daarvoor.

Stijging asielaanvragen vergeleken met het tweede kwartaal

In vergelijking met het tweede kwartaal van 2024 nam het aantal eerste asielverzoeken in het derde kwartaal met iets meer dan 400 toe. Vooral meer Syriërs (+21 procent), Turken (+32 procent) en Eritreeërs (+27 procent) dienden een asielaanvraag in. Het aantal Irakezen dat asiel aanvroeg is juist gedaald in het afgelopen kwartaal, van 675 naar 200 eerste asielaanvragen.

De stijging van het aantal eerste asielaanvragen ten opzichte van het tweede kwartaal is veel kleiner dan de voorgaande drie jaar.

Aantal nareizigers in het derde kwartaal gelijk gebleven met vorig jaar

In het derde kwartaal van 2024 kwamen 2 650 nareizigers naar Nederland, bijna evenveel als hetzelfde kwartaal een jaar eerder. Vanuit Turkije kwamen minder nareizende familieleden naar Nederland. Dit aantal daalde van 300 in het derde kwartaal van 2023 naar 75 in het derde kwartaal van 2024. Het aantal nareizende Syrische familieleden nam met 10 procent toe.

Vergeleken met het tweede kwartaal van 2024 kwamen er 130 minder nareizigers. De meeste nareizende familieleden (1 915) kwamen uit Syrië, drie procent minder dan een kwartaal eerder. Het aantal nareizigers uit Irak nam relatief gezien het sterkst af vergeleken met het tweede kwartaal (-41 procent).

Drie op de tien asielzoekers jonger dan 18

De meeste mensen die in het derde kwartaal van 2024 een eerste asielverzoek indienden, waren jonger dan 35 jaar. Negentwintig procent was zelfs jonger dan 18 jaar. Van alle mensen uit Eritrea die een verzoek indienden, was meer dan de helft minderjarig.

Vaak zijn het mannen die een eerste asielverzoek indienen. Zo werd drie kwart van alle eerste asielverzoeken in het derde kwartaal gedaan door een man. Bij asielzoekers uit Syrië lag dit percentage hoger; namelijk 82 procent. Van alle asielzoekers uit Somalië is 56 procent man en 44 procent vrouw.

Verdere actuele cijfers van het CBS over migratie:

Gezinsmigranten vormden bijna een derde van alle immigranten van buiten de EU/EFTA die in de periode 1999 t/m 2023 naar Nederland kwamen. Vergeleken met arbeids- en studiemigranten blijven gezinsmigranten vaak en lang in Nederland wonen. Daardoor vormen zij een relatief groot deel van de Nederlandse bevolking van buiten de EU/EFTA. Dat meldt het CBS op basis van nieuwe cijfers over migratiemotieven.

In de periode 1999 t/m 2023 kwamen er 1,8 miljoen immigranten naar Nederland van buiten de Europese Unie of EFTA-landen (IJsland, Liechtenstein, Noorwegen, Zwitserland). Het grootste deel van deze migranten (32 procent) kwam als gezinsmigrant. Van deze gezinsmigranten kwam 6 procent als gezinslid van een asielmigrant. Asielmigranten vormden de op-één-na grootste groep (23 procent), gevolgd door migranten die voor werk of studie kwamen (beide ongeveer 15 procent). Oekraïense vluchtelingen, die sinds 2022 onder de Richtlijn Tijdelijke Bescherming naar Nederland zijn gekomen, vormden 8 procent van de niet-EU/EFTA-migranten. Verder had 5 procent een ander migratiemotief, zoals een medische behandeling in Nederland.

Jurisprudentie

1. 25-10-2024, Rb Amsterdam, ECLI:NL:RBDHA:2024:17489, Jemen, beroep gegrond [uitzonderlijke situatie van willekeurig geweld; humanitaire situatie; ambtsbericht]

Reden signalering: De rechtbank oordeelt dat de minister onvoldoende heeft gemotiveerd waarom de situatie in Jemen niet als uitzonderlijk wordt beschouwd. Ze vindt dat de minister de individuele omstandigheden van eiser niet goed heeft meegewogen en dat de humanitaire situatie in Jemen grotendeels te maken heeft met het conflict.

Asielrelaas

Eiser heeft het volgende aan zijn asielaanvraag ten grondslag gelegd. Eiser is geboren en opgegroeid in [plaatsnaam] in Jemen. Hij is in 2014 vanuit Jemen naar Algerije vertrokken voor zijn studie, omdat iedereen wapens droeg in Jemen en omdat het daar onveilig was. Eiser heeft in Algerije zowel zijn bachelor- als zijn masterdiploma behaald. Na zijn studie mocht hij niet langer in Algerije blijven. Eiser wil niet terug naar Jemen, omdat hij vreest voor de oorlog en de onveilige situatie. Hij vreest dat hij bij terugkeer naar Jemen gerekruteerd zal worden door de Houthis.

Het bestreden besluit

De minister heeft Identiteit, nationaliteit en herkomst geloofwaardig geacht. Volgens de minister kan eiser echter niet worden aangemerkt als een vluchteling zoals bedoeld in het Vluchtelingenverdrag. Naar aanleiding van het arrest X. en Y. van het Hof van Justitie van 9 november 2023 heeft de minister op 5 maart 2024 een nieuw beleidskader uitgewerkt voor zaken waarin een beroep wordt gedaan op artikel 15, aanhef en onder c van de Kwalificatierichtlijn. Op grond van dit beleid en het landenbeleid voor Jemen van 18 maart 2024 is het aan eiser om op basis van individuele omstandigheden aannemelijk te maken waarom specifiek hij een reëel risico loopt om slachtoffer van de hoge mate van willekeurig geweld te worden ten opzichte van andere burgers. Eiser heeft zijn vrees voor rekrutering door de Houthis onvoldoende onderbouwd; eiser blijft steken op vermoedens. Verder verwijst eiser wel naar landeninformatie en de algemene ambtsberichten (AAB's) Jemen van augustus 2022 en september 2023, maar eiser heeft middels deze informatie niet aannemelijk gemaakt op basis van welke individuele omstandigheden hij specifiek een reëel risico loopt bij terugkeer. Ten slotte stelt de minister dat het bestreden besluit is genomen op basis van het landenbeleid, en dat dit landenbeleid zorgvuldig tot stand is gekomen op basis van de beleidswijziging en de AAB's.

De minister heeft hiermee aan de bewijslast voldaan en het bestreden besluit zorgvuldig voorbereid. Voor zover eiser ook stelt dat hij bij terugkeer een reëel risico loopt op onmenselijke behandeling op grond van de slechte humanitaire situatie, stelt de minister in het verweerschrift dat de humanitaire situatie niet enkel en in overwegende mate is toe te schrijven aan het conflict, zodat geen sprake is van 'very exceptional circumstances' in de zin van het arrest Sufi en Elmi van het EHRM.

Beoordeling

De rechtbank zal hierna eerst beoordelen of eiser in aanmerking komt voor subsidiaire bescherming op grond van artikel 15, aanhef en onder c, van de Kwalificatierichtlijn. In dit kader komt het arrest X. en Y. aan de orde en het nieuwe landenbeleid ten aanzien van Jemen. Vervolgens wordt ingegaan op de humanitaire situatie in Jemen.

Komt eiser in aanmerking voor subsidiaire bescherming op grond van artikel 15, aanhef en onder c, van de Kwalificatierichtlijn?

Het Hof van Justitie heeft in het arrest X. en Y. uitleg gegeven over de toepassing van artikel 15, aanhef en onder c, van de Kwalificatierichtlijn. Uit dit arrest volgt kort gezegd dat ook bij een mindere mate van willekeurig geweld sprake kan zijn van een reëel risico op ernstige schade vanwege willekeurig geweld in het kader van een gewapend conflict. Dat is het geval als de betreffende vreemdeling met individuele elementen voornamelijk eigen aan het privé-, familie-, of beroepsleven aannemelijk kan maken dat hij een verhoogd risico daarop loopt. Dit is de zogenaamde "minder uitzonderlijke situatie" en hierbij geldt een glijdende schaal: hoe meer willekeurig geweld er plaatsvindt, hoe minder individuele elementen nodig zijn om een reëel risico op ernstige schade aan te nemen.

In de Kamerbrief van 5 maart 2024 heeft de minister de Tweede Kamer geïnformeerd over de gevolgen van het arrest X. en Y. voor het beoordelingskader van asielaanvragen. De minister heeft in die brief nader toegelicht dat bij een internationaal of binnenlands gewapend conflict, drie gradaties van willekeurig geweld kunnen voorkomen:

1. Risico door loutere aanwezigheid: de uitzonderlijke situatie waarin de mate van willekeurig geweld als gevolg van een internationaal of binnenlands gewapend conflict van dien aard is dat een burger louter door zijn aanwezigheid op dat grondgebied een reëel risico loopt op ernstige schade. Dit komt overeen met de 15c-situatie⁹ zoals die werd beoordeeld in Nederland vóór het arrest van 9 november 2023;
2. Hoge mate van willekeurig geweld: er hierbij duidelijk is dat het willekeurig geweld in het kader van een gewapend conflict een hoog niveau bereikt. In dergelijke, iets minder uitzonderlijke situaties kunnen elementen die verband houden met de individuele situatie en persoonlijke omstandigheden van de vreemdeling relevant zijn om een reëel risico op ernstige schade aannemelijk te maken; en,
3. Geen voldoende hoge mate van willekeurig geweld i.h.k.v. een conflictsituatie: het willekeurig geweld dat plaatsvindt ten gevolge van een gewapend conflict heeft - ongeacht de individuele omstandigheden - niet het relatief hoge niveau waardoor reeds daarom sprake kan zijn van een reëel risico op een ernstige en individuele bedreiging van het leven van burgers.

In de Kamerbrief van 18 maart 2024 heeft de minister de Tweede Kamer geïnformeerd over de aanpassing van het landenbeleid ten aanzien van Jemen.¹⁰ De minister licht in deze brief toe dat hij aanleiding ziet om voor Jemen niet langer de hoogste mate van willekeurig geweld aan te nemen. Op basis van het AAB Jemen van september 2023 is de minister van mening dat het aantal burgerslachtoffers in samenhang met de omvang van het huidige geweldsniveau in Jemen, afgezet tegen de totale omvang van de bevolking, niet zodanig is dat van willekeurig en wijdverbreid geweld in de zin van artikel 15, aanhef en onder c, van de Kwalificatierichtlijn kan worden gesproken waarbij louter de aanwezigheid van een persoon kan leiden tot een risico op ernstige schade. Volgens dit AAB is er sprake van willekeurig geweld in Jemen waarbij ook burgerslachtoffers vallen. Hoewel het aantal burgerslachtoffers als gevolg van het willekeurige geweld in de verslagperiode van dit AAB is verminderd, heeft de minister ook rekening gehouden met een aantal andere factoren. Zo is het “de facto bestand” recentelijk onder druk komen te staan waardoor vrees bestaat voor hernieuwde escalatie van het conflict. Verder heeft er escalatie plaatsgevonden van de economische oorlogsvoering door de strijdende partijen, wat bijdraagt aan de zeer slechte humanitaire situatie. Ook is er de afgelopen jaren sprake geweest van een 15c-situatie en nemen een aantal lidstaten van de Europese Unie een dergelijke situatie nog steeds aan voor (delen van) Jemen. Daarnaast heeft de minister mede in aanmerking genomen het zeer grote aantal ontheemden in Jemen ten dele als gevolg van het jarenlange conflict. Het voorgaande houdt volgens deze Kamerbrief in dat artikel 15, aanhef en onder c van de Kwalificatierichtlijn voor Jemen wordt gehandhaafd maar dat er lagere gradatie wordt aangenomen waarbij een vreemdeling aannemelijk moet maken dat de individuele situatie en persoonlijke omstandigheden in combinatie met de intensiteit van willekeurig geweld in Jemen zorgt voor een reëel risico op ernstige schade vanwege het willekeurige geweld. Naar mening van de minister doet deze midden-categorie recht aan de precaire situatie in Jemen en biedt dit de ruimte aan de IND om de individuele situatie mee te wegen.

De Afdeling heeft op 17 juli 2024 uitspraak gedaan over de uitleg van het arrest X. en Y. Volgens de Afdeling volgt uit dit arrest dat alleen in de meest uitzonderlijke situatie, waarin de mate van willekeurig geweld zo hoog is dat een vreemdeling door zijn enkele aanwezigheid al een risico loopt, niet wordt toegekomen aan het betrekken van individuele omstandigheden. De vereisten om aan het betrekken van die individuele omstandigheden toe te komen zijn slechts dat er a) willekeurig geweld is en b) dat dit geweld plaatsvindt binnen een internationaal of binnenlands gewapend conflict. Het arrest en de tekst van artikel 15, onderdeel c, bieden geen aanknopingspunten voor het standpunt dat het willekeurige geweld een bepaalde of hoge mate moet hebben. Uit het arrest volgt juist dat de individuele omstandigheden in minder uitzonderlijke situaties meer gewicht moeten hebben om te komen tot een reëel risico op ernstige schade. Dat betekent dat de gradaties in de veiligheidssituatie zoals uiteengezet in de brief van 5 maart 2024 volgens de Afdeling niet houdbaar zijn.

De rechtbank heeft aan de minister gevraagd wat de consequenties zijn van deze uitspraak van de Afdeling voor de zaak van eiser. De minister heeft op de zitting het standpunt ingenomen dat weliswaar sprake is van een motiveringsgebrek, maar dat eiser hierdoor niet in zijn belangen is geschaad. De minister heeft immers een hoge mate van willekeurig geweld aangenomen en heeft rekening gehouden met de door eiser gestelde individuele omstandigheden. Eiser neemt het

standpunt in dat hij in zijn belangen is geschaad, omdat de weging van de mate van willekeurig geweld en zijn individuele omstandigheden onduidelijk is. Daarbij wijst eiser erop dat het gaat om communicerende vaten.

Gelet op het motiveringsgebrek is de rechtbank van oordeel dat reeds daarom het beroep gegrond is. De rechtbank zal hierna beoordelen welke gevolgen dit heeft voor de besluitvorming. De vraag die de rechtbank in dat kader moet beantwoorden, is of de minister zich voldoende gemotiveerd op het standpunt heeft gesteld dat sprake is van een hoge mate van willekeurig geweld waarbij de individuele situatie en persoonlijke omstandigheden van eiser onvoldoende zijn om een reëel risico op ernstige schade aannemelijk te maken.

De minister heeft het landenbeleid ten aanzien van Jemen vastgelegd in paragraaf C7/19.4.2. van de Vc14 2000. Daaruit volgt dat de IND voor Jemen een hoge mate van willekeurig geweld aanneemt (minder uitzonderlijke situatie). De vreemdeling uit Jemen moet dus op basis van zijn individuele omstandigheden aannemelijk maken, waarom juist hij specifiek een reëel risico loopt om slachtoffer te worden van de hoge mate van willekeurig geweld ten opzichte van andere burgers. De motivering van dit beleid volgt uit de Kamerbrief van 18 maart 2024 en staat onder 6.2. van deze uitspraak.

Bij de beoordeling of er sprake is van een “ernstige en individuele bedreiging” als gevolg van willekeurig geweld binnen een gewapend conflict in de zin van artikel 15, aanhef en onder c van de Kwalificatierichtlijn moeten alle relevante omstandigheden globaal in aanmerking worden genomen.¹⁵ Daarbij moet onder meer gekeken worden naar de intensiteit van de gewapende confrontaties, het organisatieniveau van de betrokken strijdkrachten en de duur van het conflict, maar ook naar de geografische spreiding van het willekeurige geweld, de bestemming van een vreemdeling bij terugkeer en de vragen of, waar en hoe vaak de strijdende partijen opzettelijk geweld plegen tegen burgers.

De rechtbank is met eiser van oordeel dat de minister onvoldoende heeft gemotiveerd dat ten aanzien van Jemen gesproken kan worden van een minder uitzonderlijke situatie van willekeurig geweld waardoor eiser op basis van zijn individuele omstandigheden aannemelijk moet maken, waarom juist hij specifiek een reëel risico loopt op ernstige schade. Daarbij acht de rechtbank van belang dat uit de Kamerbrief van 18 maart 2024 - waarin de minister motiveert waarom in Jemen sprake is van een minder uitzonderlijke situatie - volgt dat het “de facto bestand” recentelijk onder druk is komen te staan en dat de veiligheidssituatie in Jemen precair is.

Uit een door eiser overgelegd Al Jazeera artikel volgt bovendien dat het maar zeer de vraag is of het “de facto bestand” na een staakt het vuren in Gaza nog stand zal houden nu de Houthi's als gevolg van het opkomen voor de Palestijnen veel nieuwe vechters hebben gerekruteerd.¹⁶ Ook acht de rechtbank van belang dat de minister in de nota van 29 september 2023 heeft opgenomen dat actieve intrekking van al verleende vergunningen aan vreemdelingen uit Jemen niet opportuun wordt geacht, omdat zeer discutabel is of wordt voldaan aan de voorwaarde dat de wijziging van de omstandigheden in Jemen “een voldoende en niet voorbijgaand karakter” heeft.

De minister heeft naar het oordeel van de rechtbank ook om die reden onvoldoende gemotiveerd dat de veiligheidssituatie in Jemen voor vreemdelingen zonder verblijfsvergunning - zoals eiser - dusdanig is verbeterd dat niet langer sprake is van de hoogste mate van willekeurig geweld (de kale 15c-situatie¹⁹), terwijl het voor vreemdelingen met een verblijfsvergunning zeer discutabel is of wordt voldaan aan de voorwaarde om over te gaan tot intrekking van de vergunning. De uitleg van de minister op zitting dat dit niet opportuun wordt geacht, omdat bij intrekking van een verblijfsvergunning ook aspecten met betrekking tot artikel 8 EVRM een rol kunnen spelen, acht de rechtbank onvoldoende. Deze nadere motivering volgt immers niet uit de nota van 29 september 2023, waarin uitdrukkelijk wel staat dat een voldoende en niet voorbijgaande wijziging van de omstandigheden in Jemen zeer discutabel is. Bovendien geldt dat als de minister deze motivering van belang acht, het voor de hand had gelegen om dit expliciet in de nota op te nemen.

Verder betreft de rechtbank bij dit oordeel dat de UNHCR in oktober 2021 heeft geadviseerd om niemand terug te sturen naar Jemen en sindsdien geen nieuw advies is uitgebracht.²² Uit het AAB Jemen van september 2023 volgt ook dat de situatie van terugkerende Jemenitische vluchtelingen niet volledig in beeld is wegens een gebrek aan feitelijke informatie.²³ Onder deze omstandigheden acht de rechtbank het standpunt van de minister dat geen sprake meer is van de meest uitzonderlijke situatie, waarin de mate van willekeurig geweld zo hoog is dat een vreemdeling door zijn enkele aanwezigheid al een risico loopt op ernstige schade niet houdbaar. Dit betekent dat de minister

onvoldoende heeft gemotiveerd dat eiser niet in aanmerking komt voor subsidiaire bescherming op grond van artikel 15, aanhef en onder c, van de Kwalificatierichtlijn. De beroepsgrond van eiser slaagt.

Over de humanitaire omstandigheden in Jemen

Eiser stelt verder dat de minister in het bestreden besluit niet is ingegaan op wat in de zienswijze is aangevoerd over de humanitaire situatie in Jemen. Ook om deze reden is het bestreden besluit ondeugdelijk gemotiveerd. Eiser beroept zich in dit kader onder andere op het arrest Sufi en Elmi en stelt dat is voldaan aan de voorwaarden uit dit arrest. Volgens eiser is de humanitaire situatie in overwegende mate toe te schrijven aan het conflict.

De minister is het niet eens met eiser omdat de humanitaire situatie in Jemen niet enkel en in overwegende mate is toe te schrijven is aan het conflict. Uit het AAB Jemen van september 2023 volgt immers dat stijgende voedsel- en brandstofprijzen, droogte en overstromingen de belangrijkste oorzaken zijn van de humanitaire situatie. De minister acht daarbij relevant dat niet is gebleken dat hulporganisaties in het geheel geen toegang hebben tot Jemen. Daarom is volgens de minister niet voldaan aan het criterium “very exceptional circumstances where the humanitarian grounds against removal are compelling”.

De rechtbank is van oordeel dat de minister een onjuiste maatstaf heeft gehanteerd door te beoordelen of de humanitaire situatie in Jemen “enkel en in overwegende mate” is toe te schrijven aan het conflict. Uit het arrest Sufi en Elmi volgt dat als erbarmelijke humanitaire omstandigheden uitsluitend of zelfs hoofdzakelijk te wijten zijn aan armoede of natuurlijke verschijnselen, zoals droogte, dan kan slechts sprake zijn van een schending van artikel 3 EVRM in “very exceptional cases where the humanitarian grounds against removal are compelling”. Wanneer natuurlijke verschijnselen echter hebben bijgedragen aan erbarmelijke humanitaire omstandigheden, maar deze voornamelijk zijn te wijten aan directe en indirecte acties van de partijen bij een conflict dan moet de minister beoordelen of een vreemdeling bij terugkeer in staat zal zijn: “to cater for his most basic needs, such as food, hygiene and shelter, his vulnerability to ill-treatment and the prospect of his situation improving within a reasonable time-frame”.

Dat heeft de minister in het geval van eiser niet gedaan. Aangezien het Hof van Justitie verder heeft geoordeeld dat artikel 15, aanhef en onder b, van de Kwalificatierichtlijn in wezen overeenkomt met artikel 3 EVRM, dient bij een ontkenning antwoord niet enkel uitzetting achterwege te blijven, maar komt een vreemdeling in dat geval in beginsel ook voor een verblijfsvergunning asiël op grond van artikel 29, eerste lid, aanhef en onder b, onderdeel 2, van de Vw in aanmerking.

De rechtbank is van oordeel dat de minister onvoldoende heeft gemotiveerd dat de humanitaire situatie in Jemen niet voornamelijk is te wijten aan directe en indirecte acties van de partijen bij het conflict. Het betoog van de minister dat uit het AAB Jemen van september 2023 volgt dat de stijgende voedsel- en brandstofprijzen, droogte en overstromingen de belangrijkste oorzaken waren van de humanitaire omstandigheden in Jemen, volgt de rechtbank niet. Bij deze informatie uit het AAB is namelijk geen bron vermeld. Op de zitting is de minister hiermee geconfronteerd.

De minister heeft desgevraagd niet kunnen uitleggen op welke bron deze informatie is gebaseerd. Zo acht de rechtbank van belang dat uit het AAB Jemen van juli 2019 volgt dat de humanitaire hulp door internationale organisaties in ernstige mate werd bemoeilijkt door het conflict. Ook de door diverse partijen bij het conflict betrokken opgelegde beperkingen bij toegang tot havens, vliegvelden en doorgangsroutes bemoeilijkten de effectieve hulp. Het effect van de opgelegde beperkingen op de bevolking van Jemen was groot. De toegang tot voedsel en brandstof liep sterk terug, met name door de verhogingen in de prijzen die het gevolg waren van de beperkingen en dus ook het gevolg van het gewapende conflict. Verder volgt uit het AAB Jemen van augustus 2022 dat de Rode Zeehavens van Al Hudayda, Saleef en Ras Issa werden gecontroleerd door de Houthi-beweging. De havens van Al Mokha, Aden en Al Mukalle stonden daarentegen onder controle van de Jemenitische regering en de internationale coalitie onder aanvoering van Saoedi-Arabië. In dit AAB wordt de situatie beschreven dat schepen van de internationale coalitie dikwijls brandstofscheepen die in de havens wilde aanleggen, blokkeerden. Internationale waarnemers zagen de situatie in de Rode Zeehavens daarom als een cruciaal element in het oplossen van de humanitaire crisis in Jemen. Dit laatste vormt naar het oordeel van de rechtbank een indicatie dat de erbarmelijke humanitaire situatie niet voornamelijk het gevolg is van omstandigheden die buiten het conflict liggen, maar juist daarbinnen.

Ook in de nota van 29 september 2023 staat dat sprake was van escalatie van de economische oorlogsvoering door de Houthi-rebellen waardoor belangrijke inkomsten uit de export van olie stil kwamen te liggen.

In het AAB Jemen van september 2023 staat daarnaast dat de toegang tot humanitaire hulp wordt belemmerd als gevolg van het mahram-vereiste en dat de toegang tot humanitaire hulp in door Houthis gecontroleerd gebied voor ontheemden en migranten beperkt werd en in sommige gevallen non-existent was.

Dit beeld volgt ook uit de nota van 29 september 2023 waarin staat dat de humanitaire situatie in Jemen zorgelijk is en onder andere is te wijten aan de effecten van jarenlange burgeroorlog, massale ontheemding en het dwarsbomen van de toegang tot hulp door de verschillende strijdende partijen.³⁰ Ook dit is naar het oordeel van de rechtbank een sterke aanwijzing dat de slechte humanitaire omstandigheden in Jemen voornamelijk zijn toe te schrijven aan het conflict. Verder acht de rechtbank relevant dat in het arrest Sufi en Elmi ook sprake was van droogte net als in Jemen en dat het EHRM desondanks een schending van artikel 3 EVRM aannam. Zonder nadere motivering van de minister die ontbreekt, ziet de rechtbank niet in waarom dat dit anders zou zijn voor de situatie in Jemen. Ook op dit punt is het bestreden besluit onvoldoende gemotiveerd. De beroepsgrond van eiser slaagt.

Conclusie en gevolgen

De rechtbank komt tot de conclusie dat het bestreden besluit meerdere motiveringsgebreken bevat. Het bestreden besluit is daarom in strijd met artikel 3:46 van de Awb. De rechtbank verklaart daarom het beroep gegrond en vernietigt het bestreden besluit. De rechtbank ziet gelet op de aard van de gebreken geen aanleiding om deze gebreken te passeren of de rechtsgevolgen van het bestreden besluit in stand te laten. De minister moet daarom een nieuw besluit nemen met inachtneming van deze uitspraak. De rechtbank stelt hiervoor een termijn van zes weken. Het voorgaande betekent dat eiser gelijk krijgt. De overige beroepsgronden behoeven gelet op het voorgaande geen bespreking. In het kader van de nieuwe besluitvorming geeft de rechtbank de minister in overweging om acht te slaan op het rapport van The World Organisation Against Torture van september 2022 en met name op de conclusie in dat rapport dat "Yemen's cataclysmic humanitarian situation is entirely manufactured".

Inhoudsopgave

2. 29-10-2024, Rb Groningen MK, ECLI:NL:RBDHA:2024:17619, beroep niet-ontvankelijk [Dublin; overschrijden termijn 21 maanden; artikel 31 lid 5 Procedurerichtlijn; beroep niet tijdig]

Reden signalering: Het standpunt van de minister, dat de beslistermijn aanvangt op het moment dat in het kader van de Dublinverordening is vastgesteld dat Nederland verantwoordelijk is (geworden) voor de asielaanvraag van eiseres, is dus niet in strijd is met artikel 31 van de Procedurerichtlijn. De uitleg die eiseres aan die bepaling geeft zou in dit geval betekenen dat de (maximum)termijn om op haar asielaanvraag te beslissen reeds zou zijn verstreken op 6 januari 2023, aldus ruim voordat in de lopende procedure in het kader van de Dublinverordening onherroepelijk was komen vast te staan dat Nederland verantwoordelijk is voor de behandeling van de asielaanvraag. Dat zou niet alleen het onderzoek naar de verantwoordelijkheid in het kader van de Dublinverordening zinledig maken, maar zou eveneens betekenen dat eiseres de minister niet in gebreke kan stellen, omdat nog niet vast staat dat zij verantwoordelijk is voor de behandeling van de aanvraag.

Eiseres heeft op 6 april 2021 een opvolgende aanvraag tot het verlenen van een verblijfsvergunning asiel voor bepaalde tijd ingediend.

In het besluit van 15 juni 2021 heeft de minister deze aanvraag niet in behandeling genomen op de grond dat Italië verantwoordelijk is voor de behandeling daarvan. Eiseres heeft tegen dit besluit beroep ingesteld. Deze rechtbank en zittingsplaats heeft het beroep op 5 oktober 2021 gegrond verklaard en de minister opgedragen een nieuw besluit te nemen op de asielaanvraag van eiseres met inachtneming van de uitspraak.

De minister heeft hoger beroep ingesteld tegen deze uitspraak en de voorzieningenrechter van de Afdeling verzocht te bepalen dat de hoger beroepsprocedure opschortende werking heeft, zodat de overdrachtstermijn op grond van de Dublinverordening wordt opgeschort totdat op het hoger beroep is beslist.

De voorzieningenrechter van de Afdeling heeft in de uitspraak van 27 oktober 2021 de voorlopige voorziening getroffen, inhoudend dat de overdrachtstermijn wordt opgeschort met ingang van de

dag na bekendmaking van de uitspraak en dat de minister geen uitvoering hoeft te geven aan de uitspraak van 5 oktober 2021, zolang geen uitspraak is gedaan op het hoger beroep. Vervolgens heeft de minister op 16 augustus 2023 het hoger beroep ingetrokken.

Bij brief van 4 oktober 2023 heeft eiseres de minister in gebreke gesteld wegens het niet tijdig beslissen op haar asielaanvraag. Eiseres heeft vervolgens op 19 november 2023 beroep ingesteld tegen het niet tijdig nemen van een besluit.

Standpunten van partijen

Eiseres stelt dat de beslistermijn is verstreken. Met de uitspraak van deze rechtbank en zittingsplaats van 5 oktober 2021 is de minister opgedragen een nieuw besluit te nemen op de asielaanvraag. Die opdracht is, evenals de overdrachtstermijn, opgeschort in de toegewezen voorlopige voorziening van de Afdeling. Met het intrekken van het hoger beroep door de minister op 16 augustus 2023 is de opschorting beëindigd en is de overdrachtstermijn weer gaan lopen. Deze is op 17 augustus 2023 verlopen, aldus eiseres. Ook stelt eiseres dat de 21-maandentermijn van artikel 31, vijfde lid, van de Procedurerichtlijn (Pri) niet kan worden verlengd als sprake is van een rechterlijke beslissing waarna het bestuursorgaan een nieuw besluit moet nemen. Eiseres verwijst hierbij naar de uitspraak van deze rechtbank, zittingsplaats Arnhem van 15 november 2022 (NL22.14109).

De minister stelt zich in het verweerschrift van 17 april 2024 op het standpunt, dat de beslistermijn nog niet was verstreken op het moment dat eiseres haar in gebreke stelde. Volgens de minister vangt de beslistermijn voor de behandeling van de asielaanvraag van eiseres aan op het tijdstip waarop overeenkomstig de Dublinverordening¹ wordt vastgesteld, dat Nederland verantwoordelijk is. De minister betoogt in dit verband, dat de beslistermijn is aangevangen op 22 november 2023, omdat eerst als gevolg van de Afdelingsuitspraken van deze datum (ECLI:NL:RVS:2023:4197, 4198 en 4199) is komen vast te staan dat Nederland verantwoordelijk is geworden.

Artikel 31 van de Procedurerichtlijn

Artikel 31 van de Pri bevat bepalingen die relevant zijn voor de behandeling van asielverzoeken. Dit artikel bepaalt in het tweede lid dat de behandelingsprocedure zo spoedig mogelijk wordt afgerond, onverminderd een behoorlijke en volledige behandeling. In beginsel moet de behandelingsprocedure binnen zes maanden na indiening van het verzoek worden afgerond. Dat staat in artikel 31, derde lid van de Pri. Daarin staat ook dat de termijn van zes maanden aanvangt op het moment dat wordt vastgesteld welke lidstaat op grond van de Dublinverordening verantwoordelijk is voor de behandeling van het verzoek, de verzoeker zich op het grondgebied van die lidstaat bevindt en de bevoegde autoriteit de verzoeker heeft overgenomen. Op grond van het vijfde lid van de Pri rondt de lidstaat de behandelingsprocedure uiterlijk af binnen een termijn van 21 maanden na de indiening van het asielverzoek.

Uit dit samenstel van bepalingen volgt dat er bij het opstellen van de Pri vanuit is gegaan, dat de lidstaat die op grond van de Dublinprocedure verantwoordelijk is in ieder geval zes maanden de tijd heeft om op het asielverzoek te beslissen. Weliswaar bepaalt de Pri ook dat de behandelingsprocedure in totaal 21 maanden mag duren, maar dat betekent niet dat, als het langer dan 21 maanden duurt voordat vaststaat welke lidstaat verantwoordelijk is voor de behandeling van het asielverzoek, er daarna geen zes maanden meer zouden resteren voor de behandelingsprocedure. Daarbij is met name van belang dat de behandelingsprocedure zo spoedig mogelijk moet worden afgerond, maar dat dat niet ten koste mag gaan van een behoorlijke en volledige behandeling.

Het standpunt van de minister, dat de beslistermijn aanvangt op het moment dat in het kader van de Dublinverordening is vastgesteld dat Nederland verantwoordelijk is (geworden) voor de asielaanvraag van eiseres, is dus niet in strijd met artikel 31 van de Procedurerichtlijn. De uitleg die eiseres aan die bepaling geeft zou in dit geval betekenen dat de (maximum)termijn om op haar asielaanvraag te beslissen reeds zou zijn verstreken op 6 januari 2023, aldus ruim voordat in de lopende procedure in het kader van de Dublinverordening onherroepelijk was komen vast te staan dat Nederland verantwoordelijk is voor de behandeling van de asielaanvraag. Dat zou niet alleen het onderzoek naar de verantwoordelijkheid in het kader van de Dublinverordening zinledig maken, maar zou eveneens betekenen dat eiseres de minister niet in gebreke kan stellen, omdat nog niet vast staat dat zij verantwoordelijk is voor de behandeling van de aanvraag.

Nationaalrechtelijke beslistermijn

Op grond van artikel 42, eerste lid, van de Vreemdelingenwet 2000 (Vw) moet de minister binnen zes maanden na ontvangst van de aanvraag beslissen.

Op grond van artikel 42, zesde lid, van de Vw vangt, indien in het kader van de aanvraag tot het verlenen van een verblijfsvergunning voor bepaalde tijd als bedoeld in artikel 28 wordt onderzocht of de aanvraag op grond van artikel 30 niet in behandeling dient te worden genomen, de termijn, bedoeld in het eerste lid, aan op het tijdstip waarop overeenkomstig de Dublinverordening wordt vastgesteld dat Nederland verantwoordelijk is voor de behandeling van de aanvraag.

Eiseres heeft de aanvraag ingediend op 6 april 2021. Omdat bleek dat Italië verantwoordelijk was heeft de minister de Italiaanse autoriteiten verzocht eiseres over te nemen. Op 30 april 2021 was sprake van een fictief claimakkoord en is de overdrachtstermijn van zes maanden aangevangen. Deze termijn zou in beginsel op 30 oktober 2021 eindigen.

Als gevolg van de door de voorzieningenrechter van de Afdeling bij uitspraak van 27 oktober 2021 toegewezen voorlopige voorziening is de overdrachtstermijn opgeschort met ingang van 28 oktober 2021. Aldus resteerden nog drie dagen van deze termijn.

Op 16 augustus 2023 heeft de minister het hoger beroep ingetrokken en is de verplichte connexiteit van de met dat hoger beroep samenhangende voorlopige voorziening komen te vervallen. Dat betekent dat door de intrekking van het hoger beroep op 16 augustus 2023 de opschorting van de overdrachtstermijn is beëindigd en deze verder is gaan lopen. Aldus is, gelet op het onder 8.1. gestelde, de overdrachtstermijn op 19 augustus 2023 geëindigd en is Nederland op die datum verantwoordelijk geworden voor de behandeling van de asielaanvraag van eiseres. Dat betekent dat de wettelijke beslistermijn van zes maanden, als bedoeld in artikel 42, eerste lid van de Vw, begon op 19 augustus 2023. De ingebrekestelling van 4 oktober 2023 is dan ook prematuur ingediend. Het beroep voldoet daarom niet aan de vereisten voor het indienen van een beroep tegen het niet tijdig beslissen, als bedoeld in artikel 6:12, tweede lid, van de Awb.

Conclusie

Het beroep is, gelet op het voorgaande, niet-ontvankelijk.

Inhoudsopgave

3. 28-10-2024, Rb Middelburg MK, ECLI:NL:RBDHA:24:17509, Somalië, beroep ongegrond [intrekking; veiligheidssituatie terugkeerders uit Westen. openbare orde]

Reden signalering: Niet in geschil is dat eiser privéleven heeft in Nederland. Verweerder heeft echter de belangenafweging niet ten onrechte in het nadeel van eiser laten uitvallen. Verweerder heeft namelijk het belang van Nederland bij bescherming van de openbare orde zwaar in eisers nadeel mogen laten wegen. Daarnaast heeft verweerder de lange verblijfsduur van eiser in Nederland op voldoende wijze gewogen. Verweerder heeft namelijk kunnen overwegen dat eisers banden met Nederland, ondanks de lange verblijfsduur, niet sterk zijn. Niet alleen heeft eiser opgeteld gedurende ongeveer 8,5 jaar in de gevangenis gezeten, daarnaast heeft hij in de periodes daarbuiten bepaald geen bijdrage geleverd aan de Nederlandse samenleving door vele strafbare feiten te plegen en niet te zorgen voor een stabiel inkomen uit werk. Niet gebleken is dat eiser vanwege zijn medische situatie of sterke sociale banden gebonden is aan Nederland. Verder heeft verweerder kunnen overwegen dat eiser als jongvolwassen man die de Somalische taal enigszins spreekt en is opgegroeid in een Somalisch gezin een nieuw bestaan moet kunnen opbouwen in Somalië.

Eiser, geboren in 1993 met de Somalische nationaliteit, verhuisde in 1994 met zijn gezin naar Nederland en diende asiel aan. Na herhaalde afwijzingen werd op 6 maart 2008 een asielvergunning verleend vanwege het risico op onmenselijke behandeling voor zijn zus in Somalië. Echter, tussen 2008 en 2013 pleegde eiser meerdere strafbare feiten, wat leidde tot intrekking van zijn vergunning en een inreisverbod van tien jaar in 2014. Dit besluit werd in 2015 vernietigd, omdat de rechtbank onvoldoende gewicht toekende aan de risico's van terugkeer naar Somalië.

Eiser heeft na 2015 opnieuw strafbare feiten gepleegd, waaronder geweldsmisdrijven. In november 2023 heeft de verweerder een nieuw voornemen geuit om eisers vergunning in te trekken en hem opnieuw een inreisverbod op te leggen, wat in het bestreden besluit werd bevestigd. Eiser betwist het besluit en stelt dat hij door langdurig verblijf in Nederland is verwesterd en daardoor een verhoogd risico loopt in Somalië. Hij beweert spijt te hebben van zijn daden en heeft stukken overgelegd die zijn inspanningen om zijn leven te verbeteren aantonen.

Verweerder stelt dat de intrekking van de vergunning gerechtvaardigd is vanwege het gevaar voor de openbare orde, gezien de ernst en frequentie van de gepleegde misdrijven. Verweerder betoogt dat er geen voldoende bewijs is dat eiser in Somalië te maken zal krijgen met vervolging of ernstige schade.

Eiser aan dat hij deel uitmaakt van een sociale groep die wordt vervolgd zoals bedoeld in het Vluchtelingenverdrag, namelijk de groep terugkeerders uit het Westen en dan met name diegenen die van kinds af aan in het Westen zijn opgegroeid. Hierbij verwijst eiser naar het arrest van het Hof van Justitie van de Europese Unie (HvJ EU) van 11 juni 2024 in de zaak K.L. tegen Nederland.⁴ Ook verwijst eiser naar de conclusie van advocaat-generaal aan het HvJ EU J. Richard de la Tour van 5 september 2024.⁵ In deze conclusie wordt uiteengezet wat volgens de advocaat-generaal moet worden verstaan onder het vereiste dat een sociale groep in haar directe omgeving als afwijkend wordt beschouwd. Dit vereiste is opgenomen in artikel 10, eerste lid, aanhef en onder d, van de Richtlijn 2011/95/EU (Kwalificatierichtlijn). Deze richtlijn geeft invulling aan de begrippen uit het Vluchtelingenverdrag. Eiser voert aan dat hij in Somalië als afwijkend zal worden beschouwd omdat hij de taal niet goed spreekt, de gewoonten niet kent en opvalt door onislamitisch gedrag. Volgens eiser volgt uit het algemeen ambtsbericht van de minister van Buitenlandse Zaken over Somalië van 30 juni 2023 (het ambtsbericht) dat hij hierdoor gegronde vrees heeft voor vluchtelingenrechtelijke vervolging.

Daarnaast voert eiser aan dat hij vanwege deze afwijkende kenmerken in Somalië een reëel risico op ernstige schade loopt zoals bedoeld in artikel 3 van het EVRM. Volgens eiser blijkt uit voornoemd ambtsbericht dat er in Somalië sprake is van wijdverbreid bendege geweld. Eiser beroept zich in dit kader op artikel 15, onder c, van de Kwalificatierichtlijn. Daarin staat dat ernstige schade kan bestaan uit willekeurig geweld. Volgens eiser loopt hij vanwege zijn persoonlijke kenmerken eerder risico om slachtoffer te worden van bendege geweld (eiser stelt met andere woorden *singled out* te zijn). Hierbij speelt een rol dat wordt verondersteld dat terugkeerders uit het Westen vermogend zijn of vermogende familieleden hebben en daarmee kwetsbaar voor overvallen en berovingen.

De rechtbank volgt eiser niet in deze stellingen. Het ambtsbericht vermeldt op pagina 76 e.v. dat in algemene zin het beeld bestaat dat de ernst van het risico van terugkeerders in Somalië sterk samenhangt met hun individuele omstandigheden en hun sociale netwerk. Uit het ambtsbericht volgt dan ook niet dat terugkeerders in het algemeen te maken krijgen met vervolging of ernstige schade. Terugkeerders uit het Westen, met name zij die van jongs af aan buiten Somalië verbleven, zijn eenvoudig herkenbaar en zijn kwetsbaar voor afpersingen en overvallen en kunnen te maken krijgen met discriminatie en uitsluiting, waardoor de (economische) integratie problematisch kan zijn. Dit is echter niet voldoende om groepsvervolging of een reëel risico op ernstige schade zoals bedoeld in artikel 15c van de Kwalificatierichtlijn aan te nemen. Het HvJ EU heeft in het arrest van 9 november 2023 in de zaak X. en Y. tegen Nederland⁶ geoordeeld dat een vreemdeling vanwege persoonlijke omstandigheden eerder slachtoffer kan worden van willekeurig geweld zoals bedoeld in artikel 15c van de Kwalificatierichtlijn. Eiser heeft echter niet geconcretiseerd dat bij hem (verdere) persoonlijke omstandigheden aanwezig zijn waardoor hij eerder slachtoffer zal worden van bendege geweld. De door hem genoemde omstandigheden zijn omstandigheden die bij de meeste terugkeerders uit het Westen aanwezig zijn.

Terugkeerbesluit

Bij het uitvaardigen van het terugkeerbesluit is aan eiser een vertrektermijn onthouden omdat eiser een gevaar vormt voor de openbare orde. Hiermee is toepassing gegeven aan artikel 7, vierde lid, van de Richtlijn 2008/115/EG (Terugkeerrichtlijn). Van een gevaar voor de openbare orde in de zin van deze bepaling is alleen sprake als eiser gelet op zijn persoonlijke gedrag een actuele, werkelijke en voldoende ernstige bedreiging voor een fundamenteel belang van de Nederlandse samenleving vormt. Naar het oordeel van de rechtbank heeft verweerder in het bestreden besluit voldoende gemotiveerd dat hiervan sprake is. Eiser heeft over een lange periode (2008-2023) meerdere strafbare feiten gepleegd. Een aantal van die feiten was ernstig en met grote gevolgen voor de

slachtoffers. De vele straffen die aan eiser zijn opgelegd, hebben er niet voor gezorgd dat hij zijn gedrag is gaan verbeteren. Zelfs de waarschuwing tijdens de eerdere intrekingsprocedure in 2015 heeft geen effect gehad. Ook heeft eiser nooit meegewerkt aan onderzoek naar zijn gedrag of hulp willen aanvaarden om gedragsverandering te realiseren. Uit het laatste advies van de reclassering van 14 april 2021 blijkt dat sprake is van een hoge kans op recidive. Verder heeft eiser nooit een langere periode van goed gedrag laten zien. De omstandigheid dat eiser sinds mei 2024 een bedrijf in de thuiszorg is begonnen, acht de rechtbank onvoldoende. Die periode is te kort. Daarnaast acht de rechtbank het niet geloofwaardig dat eiser nu spijt heeft van zijn daden. Tijdens de zitting heeft eiser namelijk verklaard dat hij terugviel in verkeerd gedrag vanwege zijn omgeving, zijn netwerk, zijn verslaving en het gebrek aan de juiste begeleiding. Daarmee plaatst eiser de oorzaak voor zijn criminele gedrag buiten zichzelf en laat hij niet het besef zien dat hij zelf verantwoordelijk is voor zijn eigen handelen.

Gelet op het voorgaande heeft verweerder terecht overwogen dat het opleggen van een terugkeerbesluit aan eiser niet in strijd is met het Vluchtelingenverdrag, artikel 3 EVRM of artikel 4 van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie. De rechtbank ziet dan ook geen aanleiding om in te gaan op eisers verzoek om verweerder op te dragen hier nader onderzoek naar te doen. De situatie in het ter zitting door eiser aangehaalde arrest van het HvJ EU van 12 september 2024 in de zaak Changu doet zich hier niet voor, aangezien er in die zaak, anders dan bij eiser, sprake was van een uitzetbevel.

Inreisverbod en signaleringen

Op grond van artikel 66a, eerste en vierde lid, van de Vw, en artikel 6.5a, vijfde lid, onder a en b, van het Vb, brengt het terugkeerbesluit zonder vertrektermijn en de omstandigheid dat eiser een ernstige bedreiging vormt voor de openbare orde mee dat aan eiser een inreisverbod voor tien jaar wordt opgelegd. Dit betekent dat eiser nadat hij is uitgezet gedurende tien jaar niet meer in de Europese Unie mag komen. Omdat eiser een zwaar inreisverbod krijgt, wordt hij gesignaleerd in het Nederlandse systeem Executie & Signalering (E&S) en in het Schengeninformatiesysteem (SIS). Dit volgt uit onderdeel A4/4 van de Vreemdelingencirculaire 2000. Eiser heeft dit niet afzonderlijk bestreden.

Familie- en privéleven

Iedereen heeft recht op bescherming van zijn familie- of privéleven. Dit staat in artikel 8 van het EVRM. Als er familie- of privéleven aanwezig is, betekent dat echter niet zonder meer dat de betrokkene een verblijfsstatus moet krijgen. Dat is pas het geval als de belangen van de vreemdeling zwaarder wegen dan het algemene belang van Nederland bij de bescherming van de openbare orde. Verweerder moet een evenwichtige afweging maken van deze belangen, waarbij hij alle relevante aspecten moet meewegen. Daarbij heeft hij wel een beoordelingsmarge. Om die reden toetst de rechtbank de uitkomst van de belangenafweging enigszins terughoudend. Wel toetst de rechtbank zonder terughoudendheid of alle relevante aspecten zijn meegewogen.

Verweerder heeft in het bestreden besluit niet ten onrechte overwogen dat er geen sprake is van familielevens tussen eiser enerzijds en zijn ouders en meerderjarige broer en zus anderzijds, aangezien niet is gebleken van een meer dan gebruikelijke afhankelijkheidsrelatie. De verder niet onderbouwde stelling van eiser dat hij intensief contact heeft met zijn ouders, broer en zus is onvoldoende aanleiding voor een ander oordeel. Verder heeft eiser gesteld dat hij een latrelatie heeft met een Nederlandse vrouw. Verweerder heeft dit niet bij het bestreden besluit kunnen betrekken omdat eiser geen zienswijze heeft ingediend. Aangezien eiser ook deze stelling verder niet heeft onderbouwd, is deze geen aanleiding voor een ander oordeel.

Niet in geschil is dat eiser privéleven heeft in Nederland. Verweerder heeft echter de belangenafweging niet ten onrechte in het nadeel van eiser laten uitvallen. Verweerder heeft namelijk het belang van Nederland bij bescherming van de openbare orde zwaar in eisers nadeel mogen laten wegen. Daarnaast heeft verweerder de lange verblijfsduur van eiser in Nederland op voldoende wijze gewogen. Verweerder heeft namelijk kunnen overwegen dat eisers banden met Nederland, ondanks de lange verblijfsduur, niet sterk zijn. Niet alleen heeft eiser opgeteld gedurende ongeveer 8,5 jaar in de gevangenis gezeten, daarnaast heeft hij in de periodes daarbuiten bepaald geen bijdrage geleverd aan de Nederlandse samenleving door vele strafbare feiten te plegen en niet te zorgen voor een stabiel inkomen uit werk. Niet gebleken is dat eiser vanwege zijn medische situatie of sterke sociale banden gebonden is aan Nederland. Verder heeft verweerder kunnen overwegen dat eiser als jongvolwassen man die de Somalische taal enigszins spreekt en is opgegroeid in een Somalisch

gezin een nieuw bestaan moet kunnen opbouwen in Somalië. Hierbij weegt mee dat de verblijfsvergunning van een andere broer van eiser eveneens is ingetrokken en die broer ook naar Somalië moest terugkeren. Dat eiser in Nederland onderwijs heeft gevolgd en dat hij sinds kort een bedrijf heeft in de thuiszorg legt volgens verweerder wel enig positief gewicht in de schaal, maar verweerder had daarin geen aanleiding hoeven zien om de belangenafweging alsnog in het voordeel van eiser te laten uitvallen.

Conclusie en gevolgen

Het beroep is ongegrond.

Inhoudsopgave

4. 25-10-2024, Rb Zwolle, NL24.13671, Somalië, beroep gegrond [herhaalde genitale verminking]

Reden signalering: De minister overweegt immers dat het aan eiseres is om aannemelijk te maken dat zij bij een terugkeer naar Somalië te maken zou krijgen met herbesnijdenis. Daaruit blijkt dat de minister zich onvoldoende rekenschap heeft gegeven van de omkering van de bewijslast als bedoeld in artikel 31, vijfde lid, van de Vw. De minister miskent dat het, gelet op het bewijsvermoeden van deze bepaling, niet aan eiseres is om haar vrees aannemelijk te maken, maar aan de minister om het vermoeden te weerleggen dat eiseres bij terugkeer een reëel risico loopt om slachtoffer te worden van een herhaalde genitale verminking.

Eiseres legt aan haar asielaanvraag het volgende ten grondslag. Eiseres was op 25 mei 2022 onderweg naar haar privéschool en zag twee verdachte mannen. De mannen achtervolgden eiseres. Eiseres ging naar politieagenten bij een controlepost in de buurt. De mannen zijn daarna vertrokken. Toen eiseres thuis kwam, heeft haar oma gezegd dat de mannen mogelijk bij Al Shabaab horen, omdat zij hun gezichten hadden bedekt. Op advies van haar oma is eiseres naar het huis van de buurvrouw gegaan. Die avond kwamen mannen bij het huis van haar oma die op zoek waren naar eiseres en vragen stelde over eiseres. De oma van eiseres is door de mannen mishandeld. Op advies van de buurvrouw is eiseres op 26 mei 2022 naar een huis van verre familieleden) in Towfik gegaan. In Towfik heeft Ahmed eiseres meerdere keren ongewenst aangeraakt en verteld dat hij met haar wil trouwen. Twee dagen na de aankomst van eiseres in Towfik, kwam de oma van eiseres op bezoek en vertelde haar dat de mannen nog een keer zijn langsgekomen en hebben gezegd dat zij eiseres willen meenemen. De oma van eiseres heeft haar vertrek uit Somalië geregeld en eiseres is op 12 juni 2022 vertrokken. Na haar vertrek zijn de mannen nog een keer bij de oma van eiseres geweest maar zij was toen niet thuis. Eiseres vreest bij een terugkeer naar Somalië dat zij door Al Shabaab zal worden meegenomen en met een man van Al Shabaab moet trouwen. Verder heeft eiseres verklaard dat zij op 10 jarige leeftijd volgens de Sunni methode (de lichte methode) is besneden. Eiseres vreest dat zij bij een terugkeer naar Somalië nogmaals, volgens de Fironi methode (de extreme methode) zal worden besneden.

De minister heeft zich op het standpunt gesteld dat de verklaringen van eiseres over haar identiteit, nationaliteit en herkomst en de verklaringen over de zoon in Towfik die haar ongewenst heeft aangeraakt, geloofwaardig zijn.

De minister acht de verklaringen over de problemen met Al Shabaab niet geloofwaardig. Eiseres heeft volgens de minister onvoldoende gedetailleerd, vaag en bevreemdingwekkend over de gebeurtenissen verklaard.

Over de geloofwaardig geachte elementen heeft de minister zich op het standpunt gesteld dat eiseres niet kan worden aangemerkt als vluchteling in de zin van het Vluchtelingenverdrag. Eiseres heeft niet aannemelijk gemaakt dat zij bij terugkeer een reëel risico loopt op ernstige schade zoals bedoeld in artikel 29, eerste lid, aanhef en onder b, van de Vw1. De minister ziet geen reden om op grond van paragraaf C2/3.3 van de Vc2 een verblijfsvergunning te verlenen. Eiseres woont sinds haar vierde levensjaar in Mogadishu waar Al Shabaab niet aan de macht is. Eiseres hoeft ook niet te reizen door een gebied waar Al Shabaab wel aan de macht is. De minister ziet eveneens geen reden om op grond van paragraaf C7/30.4.3 van de Vc een verblijfsvergunning te verlenen. Eiseres heeft namelijk niet aannemelijk gemaakt dat zij geen familielid of sociaal netwerk heeft waar zij voor opvang en bescherming op kan terugvallen. Eiseres kan voor bescherming en opvang terugvallen op haar oma.

De minister acht geloofwaardig dat eiseres genitaal is verminkt en dus reeds is blootgesteld aan een schending van artikel 3 EVRM. Uit algemene bronnen volgt dat herbesnijdenis in Somalië niet gebruikelijk is en dat enkel een gedeeltelijke herhaalde verminking plaatsvindt na een bevalling of wanneer iemand gaat trouwen. Eiseres heeft niet uiteen gezet waarom zij denkt dat dit haar zal overkomen. Het is niet aannemelijk dat eiseres bij terugkeer gaat trouwen en eiseres is niet zwanger. De aanrakingen door (..) aan de armen en schouder van eiseres worden door de minister niet gezien als ernstige schade in de zin van artikel 3 EVRM. Verder is niet gesteld of gebleken dat (..) bij terugkeer voor problemen zal zorgen.

De geloofwaardigheid van de problemen met Al Shabaab

De rechtbank is van oordeel dat de minister de problemen met Al Shabaab niet ten onrechte ongeloofwaardig heeft geacht. De rechtbank acht daarvoor redengevend dat de minister heeft kunnen motiveren dat eiseres niet aannemelijk heeft gemaakt dat de mannen die haar hebben achtervolgd en opgezocht behoren tot Al Shabaab. Eiseres baseert dit enkel op het vermoeden van haar oma, die zich voor haar conclusie enkel heeft gebaseerd op de omschrijving van eiseres dat de mannen draadjes hadden en een sjaal droegen. Eiseres heeft dit vermoeden verder niet geconcretiseerd of anderszins onderbouwd dat haar oma op goede gronden aannam dat het om mannen van Al Shabaab zou gaan. De minister heeft de verklaringen van eiseres op dit punt daarom onvoldoende kunnen vinden om aan te nemen dat het om Al Shabaab zou gaan.

Eiseres heeft ook verder met haar verklaringen niet aannemelijk gemaakt dat sprake is van problemen met Al Shabaab. Zo heeft de minister kunnen betrekken dat het op zich niet vreemd is dat de mannen een paar minuten achter haar aan hebben gelopen en heeft de minister het vreemd kunnen vinden dat eiseres bij de politiepost niet heeft verteld dat zij snoertjes en een batterij zou hebben gezien bij de mannen. Eiseres weet ook niet of de mannen die haar hebben achtervolgd dezelfde mannen zijn die later naar het huis van haar oma zijn gekomen. In dat kader heeft de minister kunnen tegenwerpen dat eiseres geen details kan geven over deze gebeurtenis. Zo kan eiseres niets vertellen over het aantal mannen, hoe ze eruit zagen, of ze zich hebben voorgesteld en of ze gewapend waren.

De minister heeft het vreemd kunnen vinden dat eiseres niet aan haar oma om meer details heeft gevraagd over het bezoek. De rechtbank volgt eiseres niet in de stelling dat de minister haar vanwege haar jonge leeftijd niet kan verwijten dat zij onvoldoende gedetailleerd heeft verklaard. Zo volgt uit het verslag van het nader gehoor dat in eenvoudige taal en op een toegankelijke manier is geprobeerd om haar asielrelaas helder te krijgen. De minister heeft rekening gehouden met haar jonge leeftijd en haar voldoende in de gelegenheid gesteld om haar problemen naar voren te brengen. Dat eiseres slechts 13 jaar oud was toen de problemen zich hebben voorgedaan doet er niet aan af dat zij haar land is ontvlucht vanwege de vrees voor de mannen en dat het in de rede ligt dat eiseres meer over de mannen zou moeten kunnen verklaren.

De rechtbank ziet ook verder geen aanleiding voor het oordeel dat de minister in strijd heeft gehandeld met de bepalingen van het IVRK. De minister heeft in de besluitvorming de belangen van het kind kenbaar betrokken en beoordeeld. Eiseres heeft niet nader geconcretiseerd welke omstandigheden de minister in dat kader onvoldoende zou hebben betrokken. De beroepsgronden slagen niet.

Gelet op het voorgaande is de rechtbank met de minister van oordeel dat in het geval van eiseres geen reden is om haar op grond van artikel 31, zesde lid, van de Vw het voordeel van de twijfel te gunnen. Anders dan eiseres aanvoert, heeft de minister haar asielrelaas niet in grote lijnen geloofwaardig beschouwd. De beroepsgrond slaagt niet.

De problemen met (..)

De minister heeft de verklaring dat eiseres in Towfik aan haar armen en schouder is aangeraakt door (..) geloofwaardig bevonden. De rechtbank is met de minister van oordeel dat dit element niet kan worden aangemerkt als ernstige schade in de zin van artikel 29, eerste lid, aanhef en onder b, van de Vw en artikel 3 EVRM. Eiseres heeft dit standpunt van de minister ook niet weersproken en heeft ter zitting bevestigd dat zij bij een terugkeer naar Somalië niet heeft te vrezen voor (..)

Het risico op herhaalde genitale verminking

Ten aanzien van de verklaringen van eiseres over de vrees voor herhaalde genitale verminking heeft de minister zich op het standpunt gesteld dat eiseres die vrees niet aannemelijk heeft gemaakt. Hoewel de minister geloofwaardig acht dat eiseres in het verleden is verminkt en daarom reeds is blootgesteld aan een schending van artikel 3 EVRM, ziet de minister geen duidelijke aanwijzingen dat zich dit bij terugkeer opnieuw zal voordoen. Volgens de minister volgt uit algemene bronnen dat herbesnijdenis in Somalië niet gebruikelijk is en dat enkel een gedeeltelijke herhaalde verminking

plaatsvindt na een bevalling of wanneer iemand gaat trouwen. Eiseres heeft volgens de minister niet uiteen gezet waarom zij denkt dat dit haar zal overkomen. Het is niet aannemelijk dat eiseres bij terugkeer gaat trouwen en eiseres is niet zwanger.

De rechtbank overweegt als volgt. Eiseres heeft verklaard dat zij bij terugkeer naar Somalië vreest voor herhaalde genitale verminking. De rechtbank stelt vast dat de minister geloofwaardig acht dat eiseres reeds eerder het slachtoffer daarvan is geweest en dat daarmee haar recht op een menswaardige behandeling in de zin van artikel 3 EVRM en artikel 4 van het Handvest van de grondrechten voor de Europese Unie is geschonden. Dat betekent dat ingevolge artikel 4, vierde lid, van de Definitierichtlijn in beginsel moet worden aangenomen dat zulk gevaar bij terugkeer bestaat. De minister heeft in zoverre in het bestreden besluit ook verwezen naar artikel 31, vijfde lid, van de Vw. De rechtbank is echter van oordeel dat de minister het bewijsvermoeden van deze bepaling onvoldoende heeft laten meewegen in de beoordeling van de aannemelijkheid van de vrees.

De minister overweegt immers dat het aan eiseres is om aannemelijk te maken dat zij bij een terugkeer naar Somalië te maken zou krijgen met herbesnijdenis. Daaruit blijkt dat de minister zich onvoldoende rekenschap heeft gegeven van de omkering van de bewijslast als bedoeld in artikel 31, vijfde lid, van de Vw. De minister miskent dat het, gelet op het bewijsvermoeden van deze bepaling, niet aan eiseres is om haar vrees aannemelijk te maken, maar aan de minister om het vermoeden te weerleggen dat eiseres bij terugkeer een reëel risico loopt om slachtoffer te worden van een herhaalde genitale verminking. Alleen al om die reden is sprake van een motiveringsgebrek. De rechtbank is verder van oordeel dat de minister er ook ter zitting niet in is geslaagd het bewijsvermoeden te weerleggen. Zo heeft de minister in de beoordeling van de vrees onvoldoende de persoonlijke omstandigheden en verklaringen van eiseres betrokken. De enkele verwijzing naar algemene informatie zegt onvoldoende over het concrete risico voor eiseres. De rechtbank volgt de minister verder niet in de aanname dat niet aannemelijk is dat eiseres bij een terugkeer gaat trouwen. Ook de omstandigheid dat eiseres thans niet zwanger is, betekent niet dat zij in de toekomst niet zwanger zou raken. Eiseres is immers een 15- jarige jonge vrouw en de rechtbank acht minstens aannemelijk dat zij bij een terugkeer naar Somalië te maken zou krijgen met een huwelijk of de geboorte van een kind. De rechtbank is van oordeel dat de minister niet heeft gemotiveerd dat de vrees van eiseres voor herhaalde genitale verminking niet aannemelijk is. De rechtbank acht het bestreden besluit in strijd met artikel 3:46 van de Awb niet deugdelijk gemotiveerd. Het beroep is daarom gegrond. De beroepsgrond ten aanzien van adequate opvang in het land van herkomst, behoeft geen bespreking.

Conclusie en gevolgen

De minister heeft de aanvraag ten onrechte afgewezen als ongegrond. Het beroep is gegrond.

Inhoudsopgave

5. 22-10-2024, Rb Amsterdam, NL22.14929 en NL22.14930, Nigeria, beroep gegrond [fundamentele politieke overtuiging; uitputtend en grondig onderzoek; persoonlijke situatie]

Reden signalering: Eiser verklaarde bij zijn opvolgende aanvraag van 2021 politiek actief te zijn voor de IPOB-beweging. Verweerder achtte zijn activiteiten in Nigeria ongeloofwaardig, maar erkend dat eiser activiteiten voor IPOB in Nederland verricht. Het standpunt van verweerder dat eiser bij terugkeer geen gegronde vrees heeft om persoonlijk te worden vervolgd wegens zijn politieke overtuiging is niet houdbaar. Daarvoor is het beeld dat uit de landeninformatie naar voren komt niet voldoende eenduidig. Verweerder zal gelet op het in het arrest S en A beschreven toetsingskader nader onderzoek moeten doen naar de algemene context van Nigeria en het risico voor IPOB leden bij terugkeer naar Nigeria.

Eiser heeft aan zijn opvolgende asielaanvraag ten grondslag gelegd dat hij uit de regio Biafra afkomstig is en dat hij politiek actief is voor "The Indigenous People of Biafra" (IPOB). Deze beweging strijdt voor de onafhankelijkheid van deze regio. Eiser heeft verklaard dat hij zich in 2013 bij deze beweging in Nigeria heeft aangesloten. Eiser heeft mensen op straat verteld over IPOB en heeft flyers uitgedeeld. Ook is eiser toen hij nog in Nigeria was naar drie vergaderingen en twee protesten van

IPOB geweest. Bij het eerste protest waar eiser was, zijn de aanwezigen door de politie gewaarschuwd. Bij het tweede protest begon de politie te schieten. Volgens eiser weet de Nigeriaanse politie dat hij actief is voor IPOB omdat hij gezien is bij één van deze protesten.

Nadat eiser in 2014 uit Nigeria is vertrokken heeft hij zich in 2018 bij IPOB in Nederland aangesloten. Eiser gaat in Nederland naar vergaderingen van IPOB en helpt bij het voorbereiden daarvan. Ook neemt eiser deel aan demonstraties en activiteiten van IPOB. Eiser heeft verder verklaard dat indien hij terug zou moeten naar Nigeria hij zijn politieke activiteiten voor IPOB zal blijven voortzetten. Volgens eiser loopt hij hierdoor het risico dat hij door de Nigeriaanse autoriteiten gevangen zal worden genomen of zal worden gedood. Verder heeft eiser verklaard dat hij denkt dat de Nigeriaanse autoriteiten op de hoogte zijn van zijn activiteiten in Nederland. Volgens eiser worden foto's van activiteiten van IPOB, waar eiser op staat, op sociale media gezet en sociale media door de Nigeriaanse autoriteiten gemonitord.

Naar het oordeel van de rechtbank heeft verweerder zich niet ten onrechte op het standpunt gesteld dat ongeloofwaardig is dat eiser in Nigeria politiek actief is geweest voor IPOB. Verweerder heeft daarvoor van belang mogen achten dat eiser in zijn eerste asielpcedure heeft verklaard dat hij in Nigeria geen persoonlijke problemen heeft ondervonden vanwege een politieke overtuiging of door hem ontplooiden activiteiten. In het bestreden besluit heeft verweerder aan eiser tegengeworpen dat bij hem niet is gebleken dat hij een fundamentele politieke overtuiging heeft. Naar aanleiding van het arrest S en A van 21 september 2023 van het Hof en de uitspraken van 17 januari 2024 van de Afdeling, heeft verweerder in zijn verweerschrift opgenomen dat hij bij de beoordeling van de vervolgingsgrond politieke overtuiging in de zin van de Kwalificatierichtlijn niet meer als eis mag stellen dat sprake moet zijn van een fundamentele politieke overtuiging. Gelet hierop heeft verweerder in zijn verweerschrift van erkend dat hij eiser ten onrechte heeft tegengeworpen dat niet is gebleken van een fundamentele politieke overtuiging, en dat daarom van eiser terughoudendheid kon worden verwacht. Nu verweerder niet langer achter dit standpunt staat en eisers beroep ook gericht is tegen dit standpunt, is het beroep gegrond. De rechtbank vernietigt daarom het bestreden besluit.

Verweerder verzoekt de rechtbank echter om de rechtsgevolgen van het bestreden besluit in stand te laten. De motivering komt er op neer dat verweerder vindt dat mogelijke toekomstige activiteiten van eiser in Nigeria voldoende zijn onderzocht. Ook is verweerder van mening dat in het gehoor opvolgende aanvraag voldoende aandacht is besteed aan de vraag of eiser in de negatieve belangstelling van de Nigeriaanse autoriteiten staat, en dat verweerder hierop in het voornemen en het bestreden besluit voldoende is ingegaan. De rechtbank zal hierna onderzoeken of de beroepsgronden van eiser tegen dit standpunt slagen of dat de rechtsgevolgen van het bestreden besluit in stand kunnen blijven.

1 februari 2024 gegeven motivering – de rechtsgevolgen van het bestreden besluit in stand te laten. Die motivering komt er op neer dat verweerder vindt dat, gelet op de vragen die in het verslag gehoor opvolgende aanvraag zijn gesteld, mogelijke toekomstige activiteiten van eiser in Nigeria voldoende zijn onderzocht. Ook is verweerder van mening dat in het gehoor opvolgende aanvraag voldoende aandacht is besteed aan de vraag of eiser in de negatieve belangstelling van de Nigeriaanse autoriteiten staat, en dat verweerder hierop in het voornemen en het bestreden besluit voldoende is ingegaan. De rechtbank zal hierna onderzoeken of de beroepsgronden van eiser tegen dit standpunt slagen of dat de rechtsgevolgen van het bestreden besluit in stand kunnen blijven.

Partijen zijn het eens dat er bij eiser sprake is van een politieke overtuiging en dat eiser activiteiten voor IPOB in Nederland verricht. Wat partijen verdeeld houdt is de vraag of eiser daardoor een gegronde vrees voor vervolging heeft bij terugkeer naar Nigeria en of het onderzoek naar die vraag in deze procedure zorgvuldig – meer specifiek: in lijn met het arrest S en A en met IB 2024/10 – is gebeurd.

Gelet op de relevante passages uit het 'verslag gehoor opvolgende aanvraag' is de rechtbank van oordeel dat verweerder er niet in is geslaagd een uitputtend en grondig onderzoek te verrichten naar alle relevante omstandigheden met betrekking tot de specifieke persoonlijke situatie van eiser als bedoeld in het arrest S en A. Anders dan verweerders gemachtigde op de zitting heeft betoogd, blijkt uit pagina 17 van het 'verslag gehoor opvolgende aanvraag' onvoldoende welke politieke activiteiten eiser bij terugkeer in Nigeria stelt te willen verrichten. Uit de hierboven geciteerde passages komt het beeld naar voren dat eiser daarover wel heeft willen verklaren, maar dat de gehoordmedewerker hem tot twee maal toe heeft onderbroken omdat hij van eiser wilde weten waarom de Nigeriaanse

autoriteiten op de hoogte zouden zijn van de door eiser gestelde politieke activiteiten in Nigeria en Nederland. Ook uit andere onderdelen van het verslag is niet op te maken dat er aandacht is besteed aan de vraag welke politieke activiteiten eiser bij terugkeer in Nigeria stelt te willen verrichten. Dit betekent dat niet alleen sprake is van strijd met het arrest S en A, maar ook met IB 2024/10 waarin dit voorgeschreven is en ook staat dat de vreemdeling hierover moet worden bevraagd worden tijdens het gehoor. Voorgaande betekent dat eisers beroepsgrond slaagt.

Naar het oordeel van de rechtbank heeft verweerder bovendien onvoldoende uitputtend en grondig onderzoek gedaan naar de algemene context van Nigeria, als vereist in het arrest S en A, teneinde vast te stellen of eiser een gegronde vrees heeft om persoonlijk te worden vervolgd wegens zijn politieke overtuiging. De rechtbank neemt daarvoor de door eiser overgelegde landeninformatie in aanmerking.

De rechtbank stelt vast dat de door eiser overgelegde landeninformatie geen eenduidig beeld laat zien van het optreden van de Nigeriaanse autoriteiten jegens IPOB. Zo heeft de "MASSOB-coördinator" verklaard dat alle IPOB-leden die in het buitenland wonen worden gemonitord. Bij aankomst van internationale vluchten worden naar Nigeria terugkerende IPOB-leden door een agent van Department of State Services geconfronteerd met een lijst waarop hun namen staan. Ook de universitair hoofddocent gaf aan dat het voor de Nigeriaanse regering heel makkelijk is geweest om de activiteiten van IPOB-leden te monitoren en ook de bron van hun financiering te achterhalen. Vanwege het gemak waarmee ze konden monitoren, was het mogelijk hun leider na zijn vertrek uit Groot-Brittannië te arresteren. Daar staat tegenover dat de journalist uitlegde dat de Nigeriaanse regering niet over voldoende middelen beschikt om IPOB-leden die niet langer in Nigeria wonen, op te sporen en te monitoren. Verder overweegt de rechtbank dat de "MASSOB-coördinator" heeft verklaard dat IPOB-leden die terugkeren naar Nigeria te maken krijgen met arrestatie, detentie, marteling, verdwijning en buitengerechtelijke executies door agenten van Department of State Services. De universitair hoofddocent heeft daarentegen verklaard dat er geen sprake is van intimidatie van huidige of voormalige IPOB-leden die terugkeren naar Nigeria.

Bij deze stand van zaken is het standpunt van verweerder dat eiser bij terugkeer op basis van de overgelegde landeninformatie geen gegronde vrees heeft om persoonlijk te worden vervolgd wegens zijn politieke overtuiging niet houdbaar. Daarvoor is het beeld dat uit de landeninformatie naar voren komt niet voldoende eenduidig. Verweerder zal gelet op het in het arrest S en A beschreven toetsingskader nader onderzoek moeten doen naar de algemene context van Nigeria en het risico voor IPOB leden bij terugkeer naar Nigeria. Ook op dit punt in het beroep dus gegrond. Gelet op de aard van de onrechtmatigheden zal de rechtbank, anders dan verweerder heeft verzocht, de rechtsgevolgen van het bestreden besluit niet in stand laten.

Gelet op de aard van de onrechtmatigheden zal de rechtbank, anders dan verweerder heeft verzocht, de rechtsgevolgen van het bestreden besluit niet in stand laten.

Inhoudsopgave

6. 22-10-2024, Rb Amsterdam, NL23.10854, Kameroen, beroep gegrond [fundamentele politieke overtuiging; uitputtend en grondig onderzoek; arrest S en A; IB 2024/10; specifieke persoonlijke situatie]

Reden signalering: De rechtbank is van oordeel dat verweerder er niet in is geslaagd een uitputtend en grondig onderzoek te verrichten naar alle relevante omstandigheden met betrekking tot de specifieke persoonlijke situatie van eiser. Uit het verslag van gehoor is niet op te maken dat er aandacht is besteed aan de vraag welke politieke activiteiten eiser bij terugkeer in Kameroen stelt te willen verrichten. Dit betekent dat niet alleen sprake is van strijd met het arrest S en A, maar ook met IB 2024/10 waarin dit voorgeschreven is en ook staat dat staat dat de vreemdeling hierover moet worden bevraagd tijdens het gehoor. Daarnaast heeft verweerder onvoldoende uitputtend en grondig onderzoek gedaan naar de algemene context van Kameroen, teneinde vast te stellen of eiser een gegronde vrees heeft om persoonlijk te worden vervolgd wegens zijn politieke overtuiging.

Partijen zijn het eens dat er bij eiser sprake is van een politieke overtuiging en dat eiser activiteiten voor MRC in Nederland verricht. Wat partijen verdeeld houdt is de vraag of eiser daardoor gegronde vrees voor vervolging heeft bij terugkeer naar Kameroen en of het onderzoek naar die vraag in deze

procedure zorgvuldig – meer specifiek: in lijn met het arrest S en A en met IB 2024/10 – is gebeurd. Verweerder meent dat de politieke overtuiging onvoldoende sterk is en dat de activiteiten voor MRC in Nederland onvoldoende zijn om gegronde vrees voor vervolging in Kameroen aan te nemen. Ook vindt verweerder dat het onderzoek hiernaar en de motivering van dit standpunt in lijn zijn met het arrest S en A en het Informatiebericht. Eiser is het oneens met verweerder, in procedureel en materieel opzicht.

De rechtbank is van oordeel dat verweerder er niet in is geslaagd een uitputtend en grondig onderzoek te verrichten naar alle relevante omstandigheden met betrekking tot de specifieke persoonlijke situatie van eiser. Uit eisers antwoorden in het ‘nader gehoor’ is op te maken dat het voor hem niet duidelijk was wat de gehoord medewerker precies van hem wilde weten over zijn politieke activiteiten bij terugkeer. Eiser heeft dit tijdens het gehoor zelf aangegeven en stelt ook een wedervraag ter verduidelijking. Daar komt bij dat uit het ‘nader gehoor’ blijkt dat verweerder van eiser verlangt dat hij antwoord geeft op de vraag welke politieke activiteiten hij in Kameroen zou willen verrichten indien dat in vrijheid zou kunnen. De rechtbank ziet gelet op het toetsingskader de relevantie van deze vraag niet goed in. Dat is naar het oordeel van de rechtbank ook niet vreemd omdat het arrest ten tijde van het ‘nader gehoor’ nog niet was geweest, en eiser toen is bevraagd langs de lijnen van een beoordelingskader dat niet meer geldt. Verder overweegt de rechtbank dat ook uit de andere onderdelen van het ‘verslag nader gehoor’ en het ‘verslag aanvullend gehoor’ niet is op te maken dat er aandacht is besteed aan de vraag welke politieke activiteiten eiser bij terugkeer in Kameroen stelt te willen verrichten. Dit betekent dat niet alleen sprake is van strijd met het arrest S en A, maar ook met IB 2024/10 waarin dit voorgeschreven is en ook staat dat staat dat de vreemdeling hierover moet worden bevraagd worden tijdens het gehoor. Ook op dit punt is het beroep gegrond. Naar het oordeel van de rechtbank heeft verweerder onvoldoende uitputtend en grondig onderzoek gedaan naar de algemene context van Kameroen, teneinde vast te stellen of eiser een gegronde vrees heeft om persoonlijk te worden vervolgd wegens zijn politieke overtuiging. De rechtbank neemt daarvoor verschillende passages van het rapport van “Human Rights Watch” in aanmerking. Daaruit is naar het oordeel van de rechtbank af te leiden dat verschillende groepen asielzoekers die terugkeren naar Kameroen problemen ondervinden. Een van de groepen die het betreft zijn asielzoekers die, net als eiser, sympathiseren met de oppositie. Op de zitting is met partijen gesproken over de 41 geïnterviewden in het HRW-rapport die allemaal problemen hebben ondervonden in Kameroen. Volgens verweerder is een getal van 41 niet hoog indien dat wordt afgezet tegen het totaal aantal. Verweerder meent op basis daarvan dat op grond van deze informatie niet gezegd kan worden dat eiser gegronde vrees voor vervolging heeft dan wel een voorzienbaar risico loopt op ernstige schade bij terugkeer naar Kameroen.

De rechtbank is van oordeel dat dit standpunt zonder nadere motivering geen stand kan houden en dat verweerder dit nader zal moeten motiveren aan de hand van recente en actuele landeninformatie. Ook verweerders standpunt dat alleen prominente leden van het MRC te vrezen zouden hebben voor een risico voor vervolging kan de rechtbank niet volgen. Naar het oordeel van de rechtbank is onvoldoende duidelijk waar dit op is gebaseerd. Bovendien valt in deze procedure op dat verweerder niet alleen weinig, maar ook geen actuele landeninformatie heeft betrokken. Bij deze stand van zaken is het standpunt van verweerder dat eiser bij terugkeer naar Kameroen geen gegronde vrees heeft voor vervolging vanwege zijn politieke overtuiging dan wel een voorzienbaar risico loopt op ernstige schade, niet houdbaar. Voorgaande betekent dat het beroep ook op dit punt gegrond is. Verweerder zal gelet op het in het arrest S en A beschreven toetsingskader ook nader onderzoek moeten doen naar de algemene context van Kameroen. Beroep gegrond.

Inhoudsopgave

7. 24-10-2024, Rb Arnhem, NL24.19546, beroep gegrond [Uitstel van vertrek; artikel 64 Vw; procesbelang; psychische problemen; hoorplicht]

Reden signalering: Eiseres stelt dat de minister haar in bezwaar had moeten horen. Volgens eiseres was daarvoor in dit geval aanleiding, omdat uit de overgelegde stukken blijkt dat eiseres kampt met psychische problemen. Naar het oordeel van de rechtbank kon de minister in dit geval niet van horen afzien. Hiervoor is allereerst van belang dat eiseres in bezwaar feiten en omstandigheden heeft aangevoerd die niet al voorafgaand aan de bezwaarprocedure afdoende zijn onderzocht en zijn meegewogen. De minister is in het primaire besluit helemaal niet ingegaan op de psychische problemen van eiseres. Eiseres heeft vervolgens in bezwaar aangevoerd dat de minister niet heeft

onderkend dat psychische problemen mede aan haar aanvraag ten grondslag liggen, dat het aan de vele overplaatsingen van eiseres te wijten is dat de medische behandeling voor deze problemen nog niet was opgestart en daarom niet in de gevraagde informatie kon worden voorzien. Dit waren nieuwe argumenten of gezichtspunten, waarvan niet op voorhand kon worden gezegd dat deze redelijkerwijs het primaire besluit niet anders zouden kunnen maken.

Eiseres heeft op 23 april 2023 uitstel van vertrek gevraagd. In het primaire besluit is aan eiseres vanwege haar zwangerschap uitstel van vertrek verleend tot zes weken na de datum van de bevalling. Eiseres heeft bezwaar gemaakt tegen de duur van het uitstel van vertrek en naar voren gebracht dat zij ook last heeft van ernstige psychische problemen en daarom aan haar uitstel voor vertrek had moeten worden verleend voor een langere periode.

Eiseres stelt dat de minister haar in bezwaar had moeten horen. Volgens eiseres was daarvoor in dit geval aanleiding, omdat uit de overgelegde stukken blijkt dat eiseres kampt met depressie en suicidaliteit, automutileert en suïcidepogingen heeft ondernomen. Zij wijst in dit verband op de verklaringen van de verloskundige, de huisarts en de praktijkondersteuner (POH) GGZ, waaruit volgt dat eiseres psychische klachten heeft. Volgens eiseres kan haar niet worden tegengeworpen dat zij nog geen verklaring van een GGZ-behandelaar heeft overgelegd, omdat zij veelvuldig is overgeplaatst en daardoor in afwachting was van het starten van de medische behandeling. Ten slotte heeft eiseres gevraagd om gehoord te worden naar aanleiding van het ingediende bezwaar.

De minister stelt zich op het standpunt dat in dit geval van horen kon worden afgezien op grond van artikel 7:3, aanhef en onder b, van de Awb. De minister brengt naar voren dat schriftelijk bewijs van GGZ-behandelaars nodig is om het BMA te laten adviseren en eiseres voorafgaand aan het primaire besluit twee keer is gevraagd om de aanvraag aan te vullen met informatie van en over haar GGZ-behandelaar(s). De minister wijst daarbij op twee brieven waarin eiseres een termijn is gegeven van twee weken om de aanvraag aan te vullen. Nu eiseres deze informatie ook in bezwaar niet heeft overgelegd, was er volgens de minister geen aanleiding om te horen. Daarbij stelt de minister zich op het standpunt dat het horen niet bedoeld is om een eerder verzuim (het niet tijdig leveren van voor de beoordeling benodigde informatie) te herstellen en dit ook niet kan herstellen, omdat schriftelijk bewijs nodig is.

Op grond van artikel 7:2 van de Awb moet de minister een vreemdeling horen voordat hij op een bezwaarschrift beslist. Van deze hoorplicht in bezwaar mag alleen met toepassing van artikel 7:3, aanhef en onder b, van de Awb worden afgezien, wanneer er op voorhand redelijkerwijs geen twijfel over mogelijk is dat de naar voren gebrachte bezwaren niet kunnen leiden tot een ander besluit. Dit betekent volgens de uitspraak van de Afdeling van 6 juli 2022 en de daarop gebaseerde Werkinstructie 2022/20 (WI 2022/20) van de minister dat op grond van het bezwaarschrift en wat daarbij is aangevoerd en overgelegd al meteen kan worden geconcludeerd dat dit redelijkerwijs het primaire besluit niet anders kan maken. Dit is volgens de WI 2022/21 het geval als alleen feiten en omstandigheden worden aangevoerd die al voorafgaand aan de bezwaarprocedure afdoende zijn onderzocht en zijn meegewogen in het bestreden besluit en daarover geen nieuwe argumenten of gezichtspunten naar voren worden gebracht.

In de situatie dat een vreemdeling in de bezwaarfase nog niet alle relevante informatie en bewijsstukken heeft overgelegd die van hem worden verlangd, of de situatie waarin er - om welke reden dan ook - nog onduidelijkheden over het te beoordelen feitencomplex bestaan, komt volgens de Afdeling bijzonder belang toe aan het uitgangspunt dat de vreemdeling wordt gehoord. De vraag of in een dergelijk geval afgezien kan worden van horen is volgens de Afdeling afhankelijk van de concrete omstandigheden van het geval. Relevante omstandigheden die daarbij moeten worden meegewogen zijn onder andere: de mate waarin een vreemdeling gedurende de gehele procedure met de minister heeft gecommuniceerd over zijn pogingen om de verzochte informatie boven tafel te krijgen; de mate waarin een vreemdeling bereidwillig en actief de inspanningen heeft verricht die redelijkerwijs van hem verwacht kunnen worden bij het verkrijgen en tijdig aanleveren van die informatie; de aard van de ontbrekende informatie (of het bijvoorbeeld gaat om stukken die essentieel zijn voor de beoordeling van de aanvraag); of een vreemdeling in zijn bezwaarschrift expliciet heeft verzocht om een hoorzitting en concreet heeft aangegeven welk belang hij daarbij heeft; of een vreemdeling al eerder in de gelegenheid is gesteld om ontbrekende informatie alsnog aan te leveren, en of de vreemdeling concrete en onderbouwde redenen heeft gegeven waarom hij bepaalde informatie niet kan overleggen.

De vuistregel bij deze beoordeling is volgens de Afdeling dat naarmate de belanghebbende meer inspanningen heeft verricht om de benodigde informatie te verkrijgen en daarover met de minister heeft gecommuniceerd, het meer in de rede ligt hem uit te nodigen voor een hoorzitting. Als alle mee te wegen omstandigheden wijzen op een twijfelgeval, moet een belanghebbende worden uitgenodigd voor een hoorzitting.

Naar het oordeel van de rechtbank kon de minister in dit geval niet van horen afzien. Hiervoor is allereerst van belang dat eiseres in bezwaar feiten en omstandigheden heeft aangevoerd die niet al voorafgaand aan de bezwaarprocedure afdoende zijn onderzocht en zijn meegewogen. De minister is in het primaire besluit namelijk helemaal niet ingegaan op de psychische problemen van eiseres. Eiseres heeft vervolgens in bezwaar aangevoerd dat de minister niet heeft onderkend dat psychische problemen mede aan haar aanvraag ten grondslag liggen, dat het aan de vele overplaatsingen van eiseres te wijten is dat de medische behandeling voor deze problemen nog niet was opgestart en daarom niet in de gevraagde informatie kon worden voorzien. Dit waren nieuwe argumenten of gezichtspunten, waarvan niet op voorhand, dus al meteen, kon worden gezegd dat deze redelijkerwijs het primaire besluit niet anders zouden kunnen maken.

Ten aanzien van het standpunt van de minister dat de hoorzitting niet bedoeld is om een eerder verzuim te herstellen, wijst de rechtbank op de uitspraak van de Afdeling en de WI 2022/20. Daaruit volgt dat horen in de rede ligt als, zoals in dit geval, de vreemdeling in de bezwaarfase nog niet alle relevante informatie en bewijsstukken heeft overgelegd die van hem worden verlangd. Daarvoor gaven de concrete omstandigheden in dit geval ook aanleiding. Uit deze omstandigheden blijkt naar het oordeel van de rechtbank dat eiseres voldoende inspanningen heeft verricht om de benodigde informatie te verkrijgen en daarover ook voldoende met de minister gecommuniceerd. Daarbij acht de rechtbank van belang dat eiseres steeds toestemming heeft verleend om medische gegevens op te vragen bij haar behandelaars en namens haar verklaringen zijn overgelegd van de verloskundige en de huisarts waaruit blijkt dat eiseres in afwachting is van medische behandeling vanwege haar psychische problemen. Ook heeft eiseres verzocht om een hoorzitting en is de gevraagde informatie volgens de minister essentieel.

Het feit dat de minister eiseres voorafgaand aan het primaire besluit al in de gelegenheid heeft gesteld om ontbrekende informatie alsnog aan te leveren en eiseres bij het verzoek om een hoorzitting niet concreet heeft aangegeven welk belang zij daarbij heeft is naar het oordeel van de rechtbank onvoldoende om een hoorzitting achterwege te laten. Daargelaten dat door de minister gestelde termijn voor het aanleveren van de gevraagde informatie nog niet was verstreken op het moment dat het primaire besluit werd genomen, heeft eiseres meerdere keren duidelijk gemaakt dat en waarom nog niet in de gevraagde verklaring van de GGZ-behandelaar kon worden voorzien. Een gehoor had juist uitkomst kunnen bieden om ontbrekende informatie boven tafel te krijgen, of eventueel te zoeken naar oplossingen voor gerezen problemen. Onder deze omstandigheden had de minister eiseres dan ook moeten uitnodigen voor een hoorzitting. Het beroep is gegrond. Gelet op de schending van de hoorplicht is er sprake van een zorgvuldigheidsgebrek in de besluitvorming.

Inhoudsopgave

8. 24-10-2024, Rb Arnhem, NL24.32742, Soedan, beroep ongegrond [herhaalde aanvraag; kopie-geboorteakte; onderzoeksverklaring Bureau Documenten; legalisering en verklaring Soedanese ambassade]

Reden signalering: Eiser betoogt onder meer dat de minister onder verwijzing naar de verklaring van onderzoek van Bureau Documenten niet kon concluderen dat hij geen relevante nieuwe elementen of bevindingen heeft aangevoerd. De verklaring van onderzoek is volgens eiser niet voldoende inzichtelijk en concludent. Volgens eiser is niet duidelijk op welke documenten de conclusies betrekking hebben en of het referentiemateriaal, dat is gebruikt bij de beoordeling van de kopie-geboorteakte, wel 'up to date' is. Naar het oordeel van de rechtbank mocht de minister uitgaan van de conclusies van Bureau Documenten en heeft de minister zich terecht op het standpunt gesteld dat geen sprake is van relevante nieuwe elementen of bevindingen.

Eiser stelt van Soedanese nationaliteit te zijn en te zijn geboren op [geboortedatum]. Eiser heeft meerdere aanvragen om een verblijfsvergunning asiel ingediend, welke zijn afgewezen en de daartegen gerichtte beroepen zijn ongegrond verklaard. In deze procedures heeft eiser zijn gestelde

nationaliteit en herkomst niet aannemelijk kunnen maken. Deze eerdere afwijzingen staan in rechte vast.

Op 27 december 2023 heeft eiser opnieuw een aanvraag om een verblijfsvergunning asiel voor bepaalde tijd ingediend. Die aanvraag ligt ten grondslag aan het nu bestreden besluit. Eiser heeft ter onderbouwing van deze aanvraag een kopie uittreksel geboorteregister (kopie-geboorteakte) en een daarop gebaseerde verklaring van de Soedanese ambassade in Den Haag met stempel overgelegd. De minister heeft de aanvraag niet-ontvankelijk verklaard op de grond dat sprake is van een opvolgende aanvraag waaraan eiser geen relevante nieuwe elementen of bevindingen ten grondslag heeft gelegd. De minister heeft ter onderbouwing van het bestreden besluit verwezen naar de verklaring van onderzoek van Bureau Documenten van 9 juli 2024. Daarin staat dat het aan de kopie-geboorteakte ten grondslag liggende document afwijkt van het beschikbare referentiemateriaal en hoogstwaarschijnlijk niet bevoegd is opgemaakt en afgegeven. De daarop door de ambassade aangebrachte legalisatie (de stempel) en de afgegeven verklaring van de Soedanese ambassade zijn volgens Bureau Documenten om die reden hoogstwaarschijnlijk frauduleus verkregen.

Eiser betoogt dat de minister het bestreden besluit niet voldoende zorgvuldig heeft voorbereid. Hij wijst erop dat de verklaring van onderzoek van Bureau Documenten pas na het uitbrengen van het bestreden besluit aan eiser is opgestuurd. Eiser stelt dat hij zich om die reden niet heeft kunnen verweren tegen deze verklaring en de kans niet heeft gehad om de Soedanese ambassade om nadere informatie te vragen. Ter zitting heeft de minister erkend dat de verklaring van onderzoek van Bureau Documenten pas na de datum van het bestreden besluit en dus te laat aan eiser is toegezonden. Daarmee is sprake van een zorgvuldigheidsgebrek. Hij heeft zich daarover echter terecht op het standpunt gesteld dat niet is gebleken dat eiser daardoor in zijn belangen is geschaad. De minister wijst er terecht op dat de conclusies van Bureau Documenten, zoals die zijn opgenomen in de verklaring van onderzoek, al in het voornemen zijn opgenomen en dat eiser dus tijdens het besluitvormingsproces in de gelegenheid is geweest een contra expertise uit te laten voeren en de conclusies te bestrijden. Verder was de verklaring ten tijde van de beroepsprocedure wel aan eiser toegezonden en heeft eiser daarop in beroep dus kunnen reageren. Eiser heeft niet aannemelijk gemaakt dat hij desondanks in zijn belang is geschaad en dat hij enkel door het later verstrekken van de verklaring de conclusies niet of minder goed heeft kunnen bestrijden. De rechtbank passeert het gebrek daarom op grond van artikel 6:22 van de Awb.

Eiser betoogt dat de minister onder verwijzing naar de verklaring van onderzoek van Bureau Documenten niet kon concluderen dat hij geen relevante nieuwe elementen of bevindingen heeft aangevoerd. De verklaring van onderzoek van Bureau Documenten is volgens eiser namelijk niet voldoende inzichtelijk en concludent. Volgens eiser is niet duidelijk op welke documenten de conclusies uit verklaring van onderzoek betrekking hebben en of het referentiemateriaal, dat is gebruikt bij de beoordeling van de kopie-geboorteakte, wel 'up to date' is. Verder heeft eiser tijdens de zitting gesteld dat de originele geboorteakte in het kader van een eerdere procedure wel 'echt' is bevonden. Eiser stelt verder dat de door de ambassade afgegeven verklaring en de stempel, die door de ambassade gebruikt is ter legalisering van de kopie-geboorteakte, wel voldoen aan de bij het Bureau Documenten aanwezige referentiemateriaal en uit een verklaring van de [stichting] volgt dat eiser daadwerkelijk op bezoek is geweest bij de ambassade. Volgens eiser heeft de minister ten slotte niet heeft voldaan aan de op hem rustende vergewisplicht.

De rechtbank overweegt dat een advies van Bureau Documenten een deskundigenadvies is aan de minister ten behoeve van de uitvoering van zijn bevoegdheden. De minister mag op het advies van een deskundige afgaan, nadat hij is nagegaan of dit advies op zorgvuldige wijze tot stand is gekomen, de redenering daarin begrijpelijk is en de getrokken conclusies daarop aansluiten. Deze verplichting volgt uit artikel 3:2 van de Awb. Als een partij concrete aanknopingspunten naar voren heeft gebracht voor twijfel aan de zorgvuldigheid van de totstandkoming van het advies, de begrijpelijkheid van de in het advies gevolgde redenering of het aansluiten van de conclusies daarop, mag de minister niet zonder nadere motivering op het advies afgaan. Zo nodig vraagt de minister aan de adviseur om een reactie op wat over het advies is aangevoerd.

De rechtbank stelt vast dat de minister naar aanleiding van de gronden van beroep van eiser aanleiding gezien om zich van de achterliggende stukken van het advies te vergewissen. De minister heeft dat gedaan door de interne afdeling TOELT te vragen naar het advies te kijken. De conclusie van TOELT luidt dat de verklaring van onderzoek van Bureau Documenten inhoudelijk inzichtelijk is. Gezien deze omstandigheid bestaat geen grond voor het oordeel dat de minister niet heeft voldaan aan zijn vergewisplicht.

De rechtbank is daarnaast van oordeel dat eiser geen concrete aanknopingspunten naar voren heeft gebracht voor twijfel aan de zorgvuldigheid van de totstandkoming van het advies, de begrijpelijkheid van de in het advies gevolgde redenering of het aansluiten van de conclusies daarop. Anders dan eiser stelt, blijkt uit de verklaring van onderzoek duidelijk dat onderscheid is gemaakt tussen “de kopie” en “de verklaring van de Soedanese ambassade”. Daarom is duidelijk op welke documenten de conclusies uit verklaring van onderzoek betrekking hebben.

Voor zover het de kopie-geboorteakte betreft, heeft eiser de conclusie van Bureau Documenten niet gemotiveerd bestreden. Het argument, dat de geboorteakte eerder wel als ‘echt’ is aangemerkt, acht de rechtbank niet in strijd met de goede procesorde, omdat het een nieuw argument betreft dat voortbouwt op een eerder ingenomen stelling. Wel vindt de rechtbank het argument onvoldoende onderbouwd. Daarbij neemt de rechtbank in aanmerking dat eiser al sinds 2011 procedeert en de geboorteakte, zo blijkt uit de uitspraak van 2016, eerder onderwerp van discussie is geweest en daaruit kan worden afgeleid dat de geboorteakte niet door Bureau Documenten is beoordeeld. Het lag op de weg van eiser om concreet toe te lichten wanneer de originele geboorteakte is beoordeeld en te onderbouwen wat daarvan de uitkomst was. Eiser heeft voor zover het de kopie-geboorteakte betreft verder volstaan met de vraag of het gebruikte referentiemateriaal wel up to date is. Dit is onvoldoende voor het oordeel dat de minister nader moest motiveren waarom van deze conclusie van Bureau Documenten kan worden uitgegaan.

Voor zover het de op de kopie aangebrachte stempel, dat gebruikt is ter legalisering van de kopie-geboorteakte, en de verklaring van de ambassade betreft, stelt de rechtbank vast dat eiser uitsluitend argumenten heeft aangevoerd waaruit volgt dat eiser bij de ambassade is geweest en daar een stempel en een verklaring heeft gekregen. Dit blijkt ook uit de overgelegde verklaring van de medewerker van [stichting] over het bezoek. Dat dit bezoek heeft plaatsgevonden wordt door de minister echter niet bestreden. De conclusie van Bureau Documenten, dat de stempel en deze verklaring hoogstwaarschijnlijk frauduleus zijn verkregen, is gebaseerd op de motivering dat de aan de kopie ten grondslag liggende geboorteakte hoogstwaarschijnlijk niet bevoegd opgemaakt en afgegeven is. Eiser heeft niet onderbouwd, bijvoorbeeld met een contra-expertise, waarom deze conclusies onjuist zijn en de minister daar niet vanuit kon gaan.

De minister mocht gelet op het voorgaande uitgaan van de conclusies van Bureau Documenten en heeft zich terecht op het standpunt gesteld dat geen sprake is van relevante nieuwe elementen of bevindingen. Beroep ongegrond.

Inhoudsopgave

9. 30-10-2024, ABRvS, ECLI:NL:RVS:2024:4292, hoger beroep vreemdeling gegrond [grensdetentie artikel 6 Vw; Oekraïners; RTB]

Reden signalering: De minister mocht Oekraïners niet vastzetten aan de grens, omdat zij een beroep hebben gedaan op de z Richtlijn Tijdelijke Bescherming. De bepaling die de minister uit de Europese Opvangrichtlijn heeft gebruikt om de Oekraïners te detineren aan de grens, is op hen niet van toepassing.

De vreemdelingen hebben de Oekraïense nationaliteit. Zij zijn op 6 maart 2024 per vliegtuig in Nederland aangekomen, waar zij aan de buitengrens asiel hebben aangevraagd en een beroep hebben gedaan op Richtlijn 2001/55/EG (hierna: de Richtlijn tijdelijke bescherming). De minister heeft hen op diezelfde dag in grensdetentie geplaatst op grond van artikel 6, derde lid, van de Vw 2000.

In grief 2 klagen de vreemdelingen over het oordeel van de rechtbank dat zij op die grondslag in grensdetentie konden worden geplaatst, omdat zij aan de grens asiel hebben aangevraagd. De vreemdelingen betogen dat dit niet is toegestaan, omdat zij vanwege hun Oekraïense nationaliteit onder de Richtlijn tijdelijke bescherming vallen.

Zoals de Afdeling heeft overwogen in haar uitspraak van 3 juni 2016, ECLI:NL:RVS:2016:1451, onder 8.2, vormt artikel 6, derde lid, van de Vw 2000 een omzetting van artikel 8, eerste lid, aanhef en onder c, van de Opvangrichtlijn. Uit artikel 3, derde lid, van de Opvangrichtlijn volgt dat die richtlijn niet van toepassing is wanneer de bepalingen van de Richtlijn tijdelijke bescherming worden toegepast. Oekraïners kunnen momenteel een beroep doen op de laatstgenoemde richtlijn en de minister past bij

de beoordeling of zij in aanmerking komen voor tijdelijke bescherming de bepalingen van die richtlijn toe.

Dit betekent dat de minister Oekraïners die een beroep doen op de Richtlijn tijdelijke bescherming niet op grond van artikel 6, derde lid, van de Vw 2000 in grensdetentie mag plaatsen. Deze grondslag voor grensdetentie vormt immers een omzetting van artikel 8, eerste lid, aanhef en onder c, van de Opvangrichtlijn, die in het geval van de vreemdelingen niet van toepassing is. Gelet hierop was de grensdetentie vanaf de eerste dag onrechtmatig. Grief 2 slaagt.

Omdat de grensdetentie vanaf de eerste dag onrechtmatig was, is ambtshalve toetsing niet meer nodig. Het hoger beroep is gegrond. De uitspraken van de rechtbank worden vernietigd. Het is niet nodig wat de vreemdelingen verder hebben aangevoerd te bespreken. De beroepen zijn alsnog gegrond. Omdat de vrijheidsontnemende maatregelen al zijn opgeheven, is een bevel tot opheffing niet nodig. De vreemdelingen hebben wel recht op schadevergoeding (artikel 106, eerste lid, van de Vw 2000). Deze vergoeding wordt daarom aan de vreemdelingen toegekend. De minister moet de proceskosten vergoeden.

Beslissing

De Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State:

- I. verklaart het hoger beroep gegrond;
- II. vernietigt de uitspraken van de rechtbank Den Haag, zittingsplaats Haarlem, van 29 maart 2024 in zaken nrs. NL24.10253 en NL24.10255;
- III. verklaart de beroepen gegrond.

NB: zie ook nieuwsbericht van de Afdeling n.a.v. deze uitspraak: Minister mocht Oekraïners niet vastzetten aan de grens - Raad van State

Inhoudsopgave

10. 28-10-2024, Rb Middelburg MK, **ECLI:NL:RBDHA:2024:17513, Syrië, beroep ongegrond [artikel 1F VV; personal and knowing participation; vrijwaring verantwoordelijkheid]**

Reden signalering: Verweerder heeft, onder verwijzing naar eisers verklaringen, evenzeer terecht overwogen dat eiser de beschreven 1(F)-misdrijven van de Syrische strijdkrachten heeft gefaciliteerd. Met het binnentreden en het klaarmaken van huizen voor het binnentreden door de veiligheidsdienst heeft eiser een wezenlijke bijdrage geleverd aan deze misdrijven. Hij nam het risico dat daardoor mensen konden worden gearresteerd, gemarteld, gefolterd en (zwaar) mishandeld. Voor de beantwoording van de vraag of eiser in wezenlijke mate heeft bijgedragen, is niet bepalend welke positie eiser had, wat zijn bevoegdheden waren en of er anderen aanwezig waren voor dezelfde taken. Slechts relevant is of de bijdrage van eiser feitelijk effect heeft gehad op het begaan van die misdrijven en of deze hoogstwaarschijnlijk niet op dezelfde wijze zouden hebben plaatsgevonden als niemand de rol van eiser had vervuld dan wel als eiser gebruik had gemaakt van mogelijkheden om die misdrijven te voorkomen. Verweerder heeft terecht overwogen dat de omstandigheid dat is gehandeld op grond van orders er niet toe leidt dat de dader daarmee wordt gevrijwaard van verantwoordelijkheid voor zijn daden. Dit is slechts anders als een ondergeschikte niet kon weten dat het bevel van zijn meerdere onrechtmatig was en het bevel ook niet evident in strijd was met het recht. Nu eiser op de hoogte was, dan wel had moeten zijn geweest, van het misdadige karakter van het optreden van de Syrische strijdkrachten tegen de burgerbevolking, doet genoemde uitzondering zich niet voor. Van eiser mocht dan ook worden verlangd dat hij zich aan zijn betrokkenheid bij het optreden tegen de burgerbevolking zou onttrekken.

Eiser heeft aan zijn asielaanvraag ten grondslag gelegd dat hij Syrië heeft verlaten vanwege de algemene situatie in Syrië. Hij komt uit een gebied dat tegen het regime is. Ook is hij bang te worden opgeroepen voor militaire dienst.

Op 3 november 2023 is eiser gehoord over zijn asielrelaas. Op 31 januari 2024 is hij aanvullend gehoord om te kunnen beoordelen of artikel 1(F) van het Vluchtelingenverdrag op hem van toepassing is. Bij het bestreden besluit is eisers asielaanvraag afgewezen als kennelijk ongegrond op grond van

artikel 30b, eerste lid, aanhef en onder j, Vw. Volgens verweerder vormt eiser een gevaar voor de openbare orde, omdat er ernstige redenen bestaan om te veronderstellen dat eiser zich schuldig heeft gemaakt aan gedragingen als bedoeld in artikel 1(F) van het Vluchtelingenverdrag.

Verweerder wijst in het bestreden besluit op de verklaringen van eiser waaruit volgt dat hij van 2010 tot september 2012 in Syrië in militaire dienst heeft gezeten. Hij heeft gediend bij de *special forces*. Eiser is getraind als sluipschutter. In mei 2011 en tussen juni en september 2011 heeft eiser deelgenomen aan huiszoekingen, waarbij hij op zoek moest naar verborgen wapens of terroristen. Eerst is eiser in mei 2011 met zijn eenheid ingezet in Baniyas. Daarna is eiser ingezet in Homs bij huiszoekingsoperaties waarbij ook de veiligheidsdiensten waren betrokken. Als een huis door het leger was veiliggesteld, traden de veiligheidsdiensten binnen en voerden zij een controle uit. In juni 2011 heeft eiser verlof gehad. Na zijn verlof is hij onder meer in Ar-Rastan ingezet bij huiszoekingen. In september 2011 is eiser gewond geraakt. Na een herstelperiode is hij in september 2012 afgezwaaid uit het leger.

In het bestreden besluit is opgenomen dat uit openbare bronnen volgt dat in Syrië vanaf maart 2011 een aanval op de burgerbevolking door de Syrische autoriteiten, het leger en de veiligheidsdiensten heeft plaatsgevonden. Tijdens de huiszoekingen in zowel Baniyas als Homs zijn honderden mensen gearresteerd. Gearresteerden zijn slachtoffer geworden van marteling, foltering en (zware) mishandeling. Door meerdere openbare bronnen is het geweld in Baniyas en Homs door het Syrische regime beschreven als misdaden tegen de menselijkheid.

Verweerder overweegt dat eiser in verband wordt gebracht met het faciliteren van wederrechtelijke arrestaties en detenties en marteling, foltering en (zware) mishandeling. Volgens verweerder heeft eiser door zijn handelen in wezenlijke mate bijgedragen aan deze misdrijven. Om die reden komt eiser niet in aanmerking voor een verblijfsvergunning. Eiser wordt niet uitgezet naar Syrië, omdat hij daar in de huidige situatie een reëel risico loopt op ernstige schade. Daarmee zou uitzetting in strijd zijn met artikel 3 EVRM. Er is geen sprake van een duurzaam uitzetbeletsel. Daarvan is pas sprake als eiser zich meer dan tien jaar in Nederland bevindt en niet kan worden uitgezet op grond van artikel 3 EVRM. Verweerder heeft aan eiser ook een besluit tot signalering opgelegd voor de duur van tien jaar.

De rechtbank is van oordeel dat verweerder terecht heeft gesteld dat artikel 1(F) van het Vluchtelingenverdrag op eiser van toepassing is. Daarmee heeft verweerder terecht de asielaanvraag van eiser afgewezen als kennelijk ongegrond. Hierna legt de rechtbank uit hoe zij tot dit oordeel komt en welke gevolgen dit oordeel heeft.

Artikel 1(F) van het Vluchtelingenverdrag en de militaire dienst van eiser

Niet in geschil is dat verweerder met zijn verwijzing naar openbare bronnen heeft onderbouwd dat het Syrische leger zich vanaf maart 2011 schuldig heeft gemaakt aan wederrechtelijke arrestaties en detenties, marteling, foltering en (zware) mishandeling begaan in vredetijd, tijdens een wijdverbreide en systematische aanval op de burgerbevolking. Dit zijn misdrijven tegen de menselijkheid, zoals bedoeld in artikel 1(F) onder a van het Vluchtelingenverdrag en ernstige, niet-politieke misdrijven, zoals bedoeld in artikel 1(F) onder b van het Vluchtelingenverdrag. Daarnaast is niet in geschil is dat eiser heeft gediend in het Syrische leger van 2010 tot september 2012 en daarmee in een periode waarin bedoelde misdrijven zijn gepleegd.

Persoonlijke wetenschap van het plegen van 1(F)-misdrijven (knowing participation)

Verweerder stelt terecht dat eiser moet hebben geweten van de door de Syrische strijdkrachten begane misdrijven. Uit de in het bestreden besluit genoemde openbare bronnen volgt dat Baniyas in mei 2011 volledig van de buitenwereld was afgesloten door de Syrische strijdkrachten en dat demonstraties hardhandig de kop werden ingedrukt. In een periode van hoogstens twee weken zijn meer dan vierhonderd mensen gearresteerd en gedetineerd. Veel mensen zijn omgebracht. Eiser nam deel aan deze militaire operatie, in het bijzonder aan de huiszoekingen, waarbij hele wijken werden uitgekamd.

Verweerder heeft verder terecht bij zijn beoordeling betrokken dat eiser een andere, ongeloofwaardige, voorstelling van zaken heeft willen schetsen tijdens de missies, door in strijd met wat uit openbare bronnen bekend is te verklaren dat er geen demonstraties waren in Baniyas en dat de bevolking juist blij was met de komst van de militairen. Eiser erkent daarnaast zelf dat hij gaandeweg wist van het misdadige karakter van de missies. Eiser heeft tijdens het nader gehoor verklaard dat hij gedurende zijn militaire dienst de handelwijze naar het volk toe heeft gezien.⁶ Ook heeft eiser verklaard dat een officier, met wie hij bevriend was geraakt, hem vertelde dat ze werden voorgelogen. Die officier vertelde eiser dat het niet om terroristen ging, maar om demonstranten van

wie de huizen werden doorzocht. Verder verklaart eiser dat hij in ieder geval tijdens zijn verlof op de hoogte is geraakt van de misdrijven gepleegd door het regime.

Persoonlijke betrokkenheid bij 1(F)-misdrijven (personal participation)

Verweerder heeft, onder verwijzing naar eisers verklaringen, evenzeer terecht overwogen dat eiser de beschreven 1(F)-misdrijven van de Syrische strijdkrachten heeft gefaciliteerd. Met het binnentreden en het klaarmaken van huizen voor het binnentreden door de veiligheidsdienst heeft eiser een wezenlijke bijdrage geleverd aan deze misdrijven. Hij nam het risico dat daardoor mensen konden worden gearresteerd, gemarteld, gefolterd en (zwaar) mishandeld. Voor de beantwoording van de vraag of eiser in wezenlijke mate heeft bijgedragen, is niet bepalend welke positie eiser had, wat zijn bevoegdheden waren en of er anderen aanwezig waren voor dezelfde taken. Slechts relevant is of de bijdrage van eiser feitelijk effect heeft gehad op het begaan van die misdrijven en of deze hoogstwaarschijnlijk niet op dezelfde wijze zouden hebben plaatsgevonden als niemand de rol van eiser had vervuld dan wel als eiser gebruik had gemaakt van mogelijkheden om die misdrijven te voorkomen.

Verweerder heeft eisers verklaringen dat hij zich (deels) aan zijn taken heeft kunnen onttrekken niet ten onrechte ongeloofwaardig geacht, nu dat - zoals verweerder gemotiveerd heeft overwogen - niet in overeenstemming is met eisers overige verklaringen over de gang van zaken tijdens de huiszoekingen. Ook heeft verweerder er in dit verband op kunnen wijzen dat eiser een onaannemelijk beeld heeft willen schetsen van de veiligheidssituatie in Baniyas en Homs.

Is er een reden om eiser niet verantwoordelijk te houden?

Verweerder heeft terecht overwogen dat de omstandigheid dat is gehandeld op grond van orders er niet toe leidt dat de dader daarmee wordt gevrijwaard van verantwoordelijkheid voor zijn daden. Dit is slechts anders als een ondergeschikte niet kon weten dat het bevel van zijn meerdere onrechtmatig was en het bevel ook niet evident in strijd was met het recht. Nu eiser op de hoogte was, dan wel had moeten zijn geweest, van het misdadige karakter van het optreden van de Syrische strijdkrachten tegen de burgerbevolking, doet genoemde uitzondering zich niet voor. Van eiser mocht dan ook worden verlangd dat hij zich aan zijn betrokkenheid bij het optreden tegen de burgerbevolking zou onttrekken.

De rechtbank stelt voorop dat het aan eiser is om aannemelijk te maken dat hij zich niet kon onttrekken. Hierin is eiser niet geslaagd. Verweerder heeft er terecht op gewezen dat eiser in juni 2011 een week verlof heeft gehad en dat hij ervoor had kunnen kiezen na zijn verlof niet terug te keren naar zijn eenheid. Eiser heeft zijn stelling dat hij zich vanwege het risico van represailles voor hem en zijn familie niet heeft kunnen onttrekken niet persoonlijk en concreet onderbouwd. De algemene vrees voor represailles is niet voldoende om eiser te vrijwaren van zijn verantwoordelijkheid. Deze beroepsgrond van eiser slaagt niet.

Tussenconclusie

Dit leidt tot de tussenconclusie dat verweerder terecht artikel 1(F) van het Vluchtelingenverdrag op eiser van toepassing heeft geacht. Daarmee heeft verweerder terecht de asielaanvraag van eiser afgewezen als kennelijk ongegrond op grond van artikel 30b, eerste lid, aanhef en onder j, van de Vw.

Besluit tot signalering

Met betrekking tot het besluit tot signalering voor de duur van tien jaar, stelt eiser zich op het standpunt dat dit besluit niet terecht is genomen. Eiser verwijst daarbij slechts naar zijn standpunt dat verweerder artikel 1(F) van het Vluchtelingenverdrag onterecht heeft toegepast. Zoals hiervoor overwogen, komt de rechtbank tot een andere conclusie. Daarmee slaagt deze beroepsgrond van eiser niet.

Conclusie en gevolgen

Het beroep is ongegrond. Dat betekent dat verweerder eisers asielaanvraag terecht heeft afgewezen.

Contact

Als u informatie heeft die nuttig zou kunnen zijn voor andere rechtsbijstandverleners op de AC's, vernemen we dat graag. We kunnen het dan opnemen in de Signalering.

AC Contactpersoon Advocatuur(ACCA)

Monique Muller m.muller@mulleradvocatengouda.nl

Juridisch Coördinatoren

Eddy Sluiter e.sluiter@rvr.org
Michelle van de Scheur m.vdscheur@rvr.org
Alinda Zoetbrood a.zoetbrood@rvr.org

Met algemene vragen over zaken gerelateerd aan het AC-proces kunt u terecht bij :
juridischcoördinatorenasiel@rvr.org

Documentalist

AC

E-mail

Tabitha Maat	Den Bosch	tmaat@vluchtelingenwerk.nl
Nissan Atalay	Schiphol	natalay@vluchtelingenwerk.nl
Mimoun Koubaa	Ter Apel	mkoubaa@vluchtelingenwerk.nl
Anouk Ayhan	Zevenaar	aayhan@vluchtelingenwerk.nl

De documentaristen zijn in ieder geval altijd te bereiken via: documentaristen@vluchtelingenwerk.nl

Adres- en contactgegevens van de balies van de afdeling Legal Aid van de Raad voor Rechtsbijstand op de AA-locaties :

AC Schiphol
Duizendbladweg 100,
1171 VA BADHOEVEDORP
Tel.: 088 – 07 54215
e-mail: acschiphol@rvr.org

AC Ter Apel
Ter Apelerven 3,
9561 MC, TER APEL
Tel.: 088 – 04 39930
e-mail: acterapel@rvr.org

AC Den Bosch
Leeghwaterlaan 16
5223 BA DEN BOSCH
Tel.: 088 – 04 37819 / 18
e-mail: acdenbosch@rvr.org

AC Zevenaar
Ringbaan-Zuid 2a
6905DB ZEVENAAR
Tel.: 088 – 04 31571 / 72
e-mail : aczevenaar@rvr.org

AC Budel
Randweg-Oost 32
6021 PB Budel Cranendonck
Tel.: 088 – 04 31171 / 72
e-mail: acbudel@rvr.org

Inschrijvingsvoorwaarden

In de [Inschrijvingsvoorwaarden advocatuur 2024](#) staan in [Bijlage 2](#) de specialisatievereisten voor asiel- en vluchtelingenrecht en in [Bijlage 2a](#) de Distributieregeling AC. De [Best Practices Leidraad Asiel](#) bevat de minimumnormen voor het verlenen van zorgvuldige en adequate rechtsbijstand in asielzaken.